

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR :
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR :
DEM. I. DOBRESCU
Primarul Municipiului București

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Ștan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat, **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticiei Judiciare

S U M A R

- *Studi filosofico-giuridici, dedicați a Giorgio del Vecchio*, dare de seamă, de Andrei Rădulescu, consilier la Inalta Curte de Casație;
- *Detășări în magistratură*, de N. M. Gheorghiu magistrat;
- *Cine are dreptul să prezideze adunările obștilor moșnenești*, de Ion D. Neagu-Negrilești;
- *Când nu se cunoaște situația reală*, de Un imparțial;
- *Documente Putnene*, de magistratul Aurel Sava, *Recenzie*, de C. Teodorescu, Pro-Decanul Baroului Chișinău;

JURISPRUDENȚA.

- Inalta Curte de Casație s. I: *Ministerul Agriculturii cu Moștenitorii Dancov* (Despre autoritatea de lucru judecat. Art. 1201 C. civil);
- Idem: *Dionisie Dumitrescu cu N. Rădulescu* (Cesiune. Necomunicarea ei debitorului, Plată făcută de debitor cedentului. Valabilitate și în cazul când creanța a fost garantată cu un privilegiu imobiliar. Art. 1393, 1783, 1786 și 1595 C. civil);
- Curtea de apel București s. III: *Anțon Ambrozi cu N. Dumitrescu-Piscot* (Perimare. Nepreziintarea reclamantului. Dacă se poate respinge ca nesusținută? Soluție negativă. Sancțiunea necomunicării copie de pe cererea de perimare intimatului. Fundamentul juridic al instituției perimării. Art. 257 și 148 Pr. civ.; Art. 29, 60, 73, 10 legea accelerării din 11 Iulie 1929);
- Idem: *Marin Călinescu cu Casa Autonomă a Monop. Statului și Ministerul de finanțe*, (Acțiune în contencios. Dacă Casa Autonomă a Monopolului are caracterul unei instituțiuni de drept public? Cazul în care pot fi atacate în contencios deciziunile Consiliului de disciplină?);
- Trib. Ilfov s. III: *Soc. an. Presto cu Ministerul Muncii* (Dacă o persoană juridică poate fi rpsonabilă penalicește? Legea de protecția muncii din 1930), cu o *Notă* de Consilierul C. S. Ballan;
- Legi votate de Parlament: Prolungirea termenului pentru suspendarea executărilor până la 1 Mai 1932. — Modificarea unor articole din legea p. unificarea contribuțiunilor și înființarea impozitului pe venitul global.
- 7 Săptămâni în Franța. Studii și voiajuri.

A apărut:

OBSERVAȚIUNI ASUPRA PROECTULUI CODULUI DE PROCEDURĂ PENALA, de D-I Dr. *Vintilă Dongoroz*, Conferențiar Universitar. Lei 80.—

STUDI FILOSOFICO-GIURIDICI

DEDICAȚI A

GIORGIO DEL VECCHIO')

În țările unde cultura este apreciată după dreapta ei valoare, cărturarilor sunt onorați și sărbătoriți în chipul cel mai demn. Unul dintre modurile de sărbătorire constă nu din discursuri seci, nu din articole bombastice, strecurate în paginile unui ziar, dacă binevoeste stăpânul acestuia, pentru cine știe ce interes, nu în banchete somptuoase și gălăgioase. iarăși cu notițe și „poze la gazetă” ci tot într'o contribuție pe altarul Științei, Literaturii, Artei. Este o dorință de a nu reduce manifestarea la ceva trecător, la „un foc de pae”, cu anumite foloase uneori pentru câțiva ci de a rămâne o urmă serioasă și pentru posteritate, de a-i arăta și acesteia cum eră judecat de către contemporani cel sărbătorit și, în acelaș timp, de a adăoga și sub această formă noi elemente pentru progresul culturii.

În acest scop se alcătuesc volume omagiale în cinstea celui sărbătorit. Astfel de volume apar în multe țări, între ele însă Italia ocupă, mi se pare, locul prim.

Între atâți mari învățați ai acestei țări în domeniul juridic este și *Giorgio del Vecchio*, ilustrul profesor de *Filosofia Dreptului*, la *Universitatea din Roma*, al cărui Rector a fost și care în 1929 a împlinit 25 de ani de când a început să predea în învățământul universitar specialitatea sa.

Cu acest prilej — drept omagiu — au fost întoc-

1) Modena, Societa tipografica modenese. vol. I, 1930, vol. II, 1931.

mite, de către juristi italieni și streini două volume de studii filosofico-juridice, care i-au fost oferite cu toată solemnitatea.

Volumele, tipărite în condițiuni care nu mai au nevoie de laudă, copriind peste 830 pagini în format mare. In ele sunt întrunite, în ordinea alfabetică a autorilor, 52 de studii, dintre care 27 sunt scrise de italieni, iar restul de streini: 4 din Germania, 4 din Spania, 3 din Polonia, 3 din Statele-Unite, 2 din Franța, 2 din România, 2 din Cehoslovacia, 2 din Ungaria și câte 1 din Argentina, Austria și Bulgaria. Au fost întrebuintate limbile: italiană, franceză, germană, spaniolă și engleză.

Subiectele au fost alese din diverse materii juridice și mai ales în raport cu Filosofia Dreptului. Astfel s'a tratat chestiuni referitoare la ideea de drept, principii, noțiuni, drept și morală, drept și autoritate, pozitivitatea dreptului, lumina legii, interpretarea ei, codificare, metodologie, autodeterminism, universalism, suveranitate, chestiuni asupra unor sisteme filosofice (Hooker, Locke, Hegel), chestiuni istorico-juridice, penale, etc. In câteva s'a stăruit asupra activității, concepțiunii sărbătoritului și influenței lui pentru progresul acestei discipline (2).

2) Dăm subiectele și autorii: Volumul I.—*Aquilanti Francesco*. Lib. Doc. Univ. di Roma: *Un maestro: Giorgio del Vecchio*.

Bariolari Michele. Prof. Univ. „Benito Mussolini” din Bari, *La Validità dello Stato*.

Battaglia Felice. Lib. Doc. Roma. *Alcune osservazioni storico-critiche sulle relazioni tra diritto e morale*.

Beling Ernest. Prof. Univ. di Monaco di Baviera. *Apriorität des Rechtsbegriffs?*

Binder Julius. Prof. Univ. Goettingen. *Der Staat der Musik*.
Bruzi Biagio. Prof. Univ. Pisa. *Le „regulae juris” dei giuriconsulti romani*.

Cammara Ermanno. Prof. Univ. Macerata. *La positività del diritto e il valore pratico della norma di condotta*.

Capograssi Giuseppe. Doc. Roma. *Le glosse di Marx a Hegel*.

Castiglia Antonio. Prof. Univ. Sassari. *Sull'imperatività del diritto*.

Cesarini-Sforza-Widar. Prof. Univ. Bologna. *Ex facto jus oritur*.

Condorelli Orazio. Prof. Univ. Catania. *Diritto e autorità*.
Dallari Gino. Prof. Univ. Pavia. *La discesa di Enrico VII in Italia e le Epistole politiche di Danje*.

Falchi Antonio. Prof. Univ. Genova. *L'orientamento del Progetto Rocco e il concetto di imputabilità*.

Démogue René. Prof. Univ. Paris. *Valeur et base de la notion de rétroactivité*.

Di Carlo Eugenio. Prof. Univ. Messina. *I primi scritti di Giorgio del Vecchio*.

Donati Benvenuto. Prof. Un. Modena. *La luce della lege*.
Della Rocca Guglielmo. Doc. Neapoli. „*La città di Dio*” di Aurelio Agostino Gomto.

Folghieri Giuseppe. Doc. Roma. *Unità e autonomia del principio civile nel „De Monarchia”*.

Fuchs Wilhelm. Bibli. Univ. Gottingen. *Was ist Universalismus?*

Chemat dela Universitatea din Bologna, printr'o unanimă hotărâre, la *Universitatea din Roma*, s'a distins dela început prin cursurile sale. Prin claritatea și adâncimea ideilor, prin lucrările și metoda folosită a isbutit — după cum spune unul din admiratori — să reînviască Filosofia Dreptului prin contactul cu viața.

Problema care l'a preocupat în deosebi în ultimii ani și asupra căreia a scris chiar în 1929 un studiu cu titlul: „*Sulla statualità del Diritto*”, a fost aceea a raporturilor dintre Stat și Drept, în care dă o deosebită importanță Statului fascist și organizației lui corporative.

Del Vecchio concepe Statul în genere ca o realitate etică, care trebuie să aibă grijă numai să mențină regulile de drept și ca ele să constituie un tot armonic, scopul lui fiind de a realiza o mai perfectă interpenetrație între spirite.

Deosebind Statul obișnuit, care este indispensabil pentru orice conviețuire civilizată, de adevăratul Stat ideal, el sintetizează esența acestuia din urmă astfel: „*Un Stat trăește și prosperează cu adevărat numai atunci când, afară de legătura pe care o dă o unitate formală acelor care participă la aceiași organizare juridică, există între aceștia și o legătură etică: o pro-*

Ganeff Venelin. Prof. Univ. Sofia. *Les notions juridiques*.
Golab Stanisław. Prof. Univ. Cracovia. *Théorie et technique de la codification*

Gray Carlo. Sostituto Proc. del Re. *La rinunzia al diritto*.
Groppali Alessandro. Prof. Univ. Milano. *La interpretazione della lege e le nuove correnti del pensiero filosofico*.

Horvath Barna. Doc. Seghedin și Budapesta: *Die Gerechtigkeitslehre der Forsokratiker*.

Yarza Eugenio. Prof. Univ. Varșovia. *L'idea dell'assoluto nella filosofia giuridica pollaca*.

Kallab Iaroslav. Prof. Univ. Brno. *Quelques renseignements sur la méthodologie des sciences juridiques puisés dans la doctrine de la classification des sciences*.

Vol. II. — *Kelsen Hans*. Prof. Univ. Viena. *Der Wandel des Souveränitätsbegriffes*.

Koconrek Albert. Prof. Univ. Chicago. *Four Principles of Legislation*.

Labriola Teresa. Doc. Roma. *Aristocrazia e democrazia nella concezione fascista dello Stato*.

Levi Alessandro. Prof. Univ. Parma. *Linguaggio e diritto*.
Maggiore Giuseppe. Prof. univ. Palermo. *Sul fundamento della imputabilità penale*.

Maniu Cassio. Prof. Univ. Cluj. *La verità giuridica*.

Martinez-Paz Enrico. Prof. Cordoba. *La concepcion juridico-filosofica de Giorgio del Vecchio*.

Mendizabal Y. Martin Luis. Prof. Univ. Madrid. *El indestructible derecho natural*.

Mendizabal Villalba Alfredo. Prof. Univ. Oviedo. *La teoria juridica de la ley según Domingo Soto*.

Montemayor de Giulio. Doc. Firenze. *Principi generali del diritto*.

Moor Julius. Prof. Univ. Budapest. *Das Wesen des Pacifismus und die darin enthaltenen ethischen, logischen und soziologischen Probleme*.

Pagano Antonio. Prof. Univ. Perugia. *Prolegomeni ad una teoria dell'autodeterminismo*.

fundă identitate de voințe, o egală ardoare pentru credința în Religiunea civilă a Patriei”.

Influența lui s'a resimțit din ce în ce mai puternic. Exercițiile sale metodice cu studenții, în câmpul unei materii nu ușoară, au atras atenția prin rezultatele obținute. Insuși Mussolini și-a manifestat aprobarea față de discuțiile urmate cu privire la Filosofia Revoluției.

Astăzi în jurul lui Del Vecchio este o adevărată școală, ale cărei concepții și metodă se văd în diverse lucrări ale elevilor, unii ajunși însemnate personalități, în lumea universitară, precum și în *Rivista internazionale di Filosofia del Diritto*, creată și dirijată de marele învățat la 1920.

Lecțiunile sale — din care unele au apărut într'un volum (3) — sunt un far luminos pentru cei ce doresc să aprofundeze această specialitate.

Catedra lui — spune un cunoscător — „*Catedra Romană de Filosofia Dreptului, măreată oțelire de educator, care forțează doctrinele sale spre a nu jertfi demnitatea spiritului, a rămas și este creatoare de juriști profunzi și luminați, apărători ai Datoriei, cetățeni foarte buni care nu disting știința de viață, ci scot din știință elemente prețioase pentru a face viața totdeauna mai înaltă și mai armonică”.*

Astfel își înțelege rolul său, Maestrul căruia i s'au consacrat omagii din atâtea părți ale lumii.

Nu este locul pentru o analiză a studiilor, ce i-au fost închinare în aceste volume. Ele sunt de un însemnat interes, nu atât prin numele autorilor, mai

Panunzio Sergio, Prof. Univ. Roma. *Pluralità di ordinamenti giuridici reunita dello Stato.*

Passerin d'Entrèves Alessandro, Doc. Torino. *Hooker e Locke.*

Perticone Giacomo, Prof. Univ. Ferrara: *Dualismo e trascendenza.*

Pietra Enrico, Doc. Varșovia. *Il carattere assoluto del diritto.*

Radin Max, Prof. Univ. California. *The Nature of the legislative Act.*

Rădulescu Andrei, Consi. Casație, Prof. București. *Tendenze romene verso il diritto italiano.*

Rava Adolfo, Prof. Univ. Padova. *Un contributo agli studi spinoziani.*

Recaséns Siches Luis, Prof. Univ. Valladolid. *Estado y Derecho, El problema acerca de si son conceptos identicos o diversos.*

Renard Georges, Prof. Univ. Nancy *Qu'est-ce que le mariage? Institution ou contrat?*

Rodriguez Alberto, Prof. Univ. Buenos Aires. *Moral y Derecho (en particular consideracion a la filosofia del derecho de George Del Vecchio).*

Sauer Wilhelm, Prof. Univ. Koenigsberg. *Der Universale Gedanke in der Rechtsphilosophie.*

Solari Giole, Prof. Univ. Torino. *Il „jus circa sacra“ nell'età e nella dottrina di Ugone Grozio.*

Weyr Frantisek, Prof. Univ. Brno. *La notion de „processus juridique dans la théorie pure du droit“.*

Wigmore John H., Prof. Univ. Chicago. *Comparative Juristic Corporeology.*

3) *Lezioni di Filosofia del Diritto* 1930. I vol. 350 pag.

toți cunoscuți, ci mai ales prin conținutul, concepțiile și metoda lor.

Am crezut că merită să fie relevate și juriștilor români.

ANDREI RĂDULESCU,
Consilier Curtea de Casație
Profesor Universitar,
Membru al Academiei Române

Detașări în Magistratură

Dela prima vedere împerecherea cuvintelor care formează titlul de mai sus pare izbitor de nefirească și nelogică și dacă întrebuițăm acest titlu, o facem numai din cauză că deformarea dată în ultimii ani art. 19 din legea de organizare judecătorească de către ministerul de justiție, cu concursul magistraților interesați, ne îndreptățește la aceasta.

Ne vom explica.

Mediul în care detașările au cea mai frecventă aplicare, este învățământul de toate gradele. Acolo, profesorii cari din diferite împrejurări își au catedra într'un oraș care nu le convine, pot cere să fie detașați a face serviciul într'un alt oraș unde le convine să stea, dacă bine înțeles, în acel oraș este liberă o catedră asemănătoare și, dacă Ministerul respectiv aprobă această detașare.

În cazul când se aprobă, catedra rămasă liberă prin detașare, se va suplini de către o altă persoană, plătită cu salariul legal, dar în nici un caz orele nu vor fi ținute de ceilalți profesori într'un mod gratuit.

Aceasta este exemplul de detașare legală, caracteristic, după cum am spus, învățământului de toate gradele și ea nu se poate acorda decât la cererea părții, întrucât membrii corpului didactic sunt și ei inamovibili.

Se înțelege dela sine că o astfel de detașare nu poate să existe în magistratură, deoarece în acest corp, așa cum este constituit el de legea lui organică, nu există suplișori, căci în completele de judecată nu pot figura decât magistrați titulari primiți în corp după normele stabilite de lege și nu aspiranți la magistratură, și tocmai de aceea legea de organizare judecătorească nu a admis sistemul detașărilor, deoarece ar fi fost imoralitate ca să iei un magistrat dela o instanță și să-l duci la o alta, nelăsând în loc pe nimeni, iar munca celui detașat să fie efectuată de ceilalți colegi fără plată.

Deci, rămâne bine stabilit că în cuprinsul legii de organizare judecătorească în vigoare, nu este nici un text care să permită sistemul detașărilor arătate mai sus, în corpul magistraților.

Prin urmare, nici un magistrat stabil sau inamovibil nu va putea cere să fie delegat dela o instanță la alta. Totuși lăguitorul, pentru a preîntâmpina ca o instanță să nu rămâie la un moment dat fără magistrați, a prevăzut prin art. 19 că: „În caz de vacanță la un Tribunal, sau din împrejurări asemănătoare, Ministerul de justiție poate delega temporar unul sau mai mulți judecători dela alte Tribunale. Aceste delegațiuni nu pot dura mai mult de două luni pentru acelaș magistrat în cursul unui an, Judecătorii delegați au drept la o îndemnizare, etc.”

Dacă din cetirea textului de mai sus rezultă în mod evident că Ministerul de justiție poate în scopul arătat, ca în mod forțat și obligatoriu să delege pe un magistrat dela un Tribunal la altul, mai rezultă însă în mod și mai evident că nici un magistrat nu va putea cere singur ca să

fie delegat la un alt Tribunal. Deci, delegația se dă de către Minister atunci când se ivesc împrejurările arătate în articolul 19 legea organizării judecătorești, iar nici decum la cererea magistratului care ar vrea să profeseze în alt oraș decât acela unde este titular.

Că așa este, mai rezultă și din faptul că această delegație dată de Minister nu poate dura mai mult de două luni pe an, căci, dacă ar fi putut dura mai mult, s'ar fi violat prin aceasta principiul inamovibilității magistraților care este de ordin constituțional, căci neputând Ministerul muta pe un magistrat l'ar fi delegat aiurea pe timp nelimitat.

Dacă însă s'ar fi înțeles că delegația se poate da și la cererea magistraților, nu s'ar fi mai limitat termenul acestei delegații, căci magistratul cerând singur să fie dus în altă parte, i-ar fi convenit să stea cât mai mult posibil acolo. Dar chiar și acordarea de diurnă magistraților delegați prin partea finală a art. 19, arată în mod și mai clar că este vorba de o delegație dată din oficiu, de către minister, iar nu la cererea magistratului, căci nu se acordă diurna aceluia care cere singur să fie delegat.

Am stabilit deci, de ce natură este delegația prevăzută de art. 19 legea organizării judecătorești; să vedem acum tot în cadrul acestui text când poate da Ministerul o astfel de delegație, sau mai bine zis, să vedem ce se înțelege prin cuvintele: „Imprejurări asemănătoare cu vacanțele”.

Credem că nu se poate înțelege prin această expresiune decât fapte care împiedică în mod forțat pe magistrat de a fi prezent la post făcând ca postul să fie neocupat și deci lăsându-se ca procesele să se amâne, adică boala și cazurile de forță majoră.

Nu suntem de părere ca acestor împrejurări să li se mai adauge și aglomerarea prea mare de lucrări la un Tribunal, dacă se constată că la acel Tribunal toți magistrații titulari sunt prezenți la post, deoarece la toate instanțele s'a prevăzut un număr de judecători și de secțiuni care să corespundă cu numărul de afaceri arătat de statistica acelei instanțe și nu poți pe calea art. 19 să ușurezi pe judecătorii unei instanțe năpăstuind pe judecătorii altei instanțe.

În adevăr, când un judecător a cerut să fie transferat la București, a știut că Tribunalul Ilfov este supraaglomerat și că va trebui să muncească din răspuțeri, dar totuși a cerut transferarea fiindcă i-a convenit mai bine să stea în Capitală. Această înseamnă că înainte de a cere transferarea și-a măsurat forțele de care dispune. Alt magistrat, simțindu-se mai debil a preferat un orașel de provincie, cu mai puține afaceri. Ar fi nenatural dar, ca acel magistrat pe lângă desavantajul provinciei să-l mai aibă și pe acel al aglomerării, iar acelui din București să-i se mai adauge pe lângă avantajul Capitalei și pe acel al muncii puține.

Legal și moral este ca fiecare să muncească atât cât i se cuvine, aplicându-se cu strictețe legea de organizare.

Rezultă de aici că Ministerul nu poate delega oricând la un Tribunal un magistrat dela alt Tribunal, ci numai în cazurile arătate de art. 19 legea organizării judecătorești.

Dar chiar dacă ivindu-se o atare împrejurare, urmează a se delega la un Tribunal un magistrat, Ministerul va trebui ca pe acel magistrat să nu-l ia dela un Tribunal oarecare, la întâmplare, ci să-l ia dela un Tribunal mai puțin aglomerat, unde lipsa unui judecător nu s'ar resimți atât de mult ca la un Tribunal supraaglomerat.

Acest fapt s'ar putea constata ușor, fie din statisticile aflate la Minister, fie întrebându-se în prealabil președintele celui Tribunal.

Dacă legiuitorul nu a înseris aceasta în art. 19, se datorește numai faptului că este dela sine înțeles că pentru o bună administrare a justiției nu se vor putea descomplectă

tocmai Tribunalele aglomerate. Totuși, la o viitoare modificare a legii de organizare, ar fi de dorit ca să se prevadă aceasta în mod expres.

* * *

Am analizat deci dispozițiunile art. 19 legea organizării judecătorești și am stabilit cum urmează a fi aplicate aceste dispozițiuni, să vedem acum ce s'a întâmplat în practică în ultimii ani.

S'au găsit unii tineri magistrați, cari nefiind încă destul de pătruși de spirițul de abnegație întru îndeplinirea datoriei care trebuie să caracterizeze pe orice magistrat de carieră, nu au fost mulțumiți cu locurile care li s'au dat de către Consiliul superior al magistraturii și atunci au voit ca pe căi lăturalnice să eludeze dispozițiunile riguroase ale legii de organizare judecătorească și să stea la alte Tribunale și judecătorii decât acelea cari li s'au dat în mod legal. Renunțând la diurna ce li s'ar fi cuvenit, spre a ușura astfel sarcina Ministerului de justiție, au obținut a fi delegați la alte instanțe decât acelea unde erau titulari, numai pentru a nu se îndepărta de locurile unde își aveau fie interesele familiare, fie alte interese, uitând că în magistratură nu trebuie să te intereseze nici odată locul unde profesezi, ci modul cum profesezi și că însuși marele magistrat care se află astăzi în fruntea Inaltei Curți de Casație, a trecut la început prin locuri mai modeste fără a umbli după delegații.

Dar dacă aceste delegații îi aranjează de minune pe acei care le obțin, apoi uită acești domni magistrați că în timp ce d-lor o fac pe prăstierii pe la Tribunalele pe unde nu sunt titulari și nu au răspunderea efectivă, la Tribunalele de unde au fost luați, munca care li s'ar fi cuvenit lor, o fac din greu alți magistrați, poate mai vechi și cu alte merite decât acela de a lucra și pentru acei care nu vor să-și respecte legea lor organică.

Să nu ni se spună că delegațiile au fost date din oficiu și cu respectul art. 19 legea organizării judecătorești, căci când acele delegații durează cu lunile și când magistrații respectivi au renunțat la diurne, se înțelege dela sine că ei singuri au cerut asemeni delegații. Voi da câteva exemple dintre acelea pe care le cunosc bine: Tribunalul Tulcea în această privință stabilește un adevărat record. Prin luna Octombrie 1951, unul dintre judecătorii celui Tribunal a fost transferat aiurea. S'a numit în locul vacant un alt judecător dela un Tribunal desființat. Acest domn judecător nu s'a prezentat decât o zi la post și pe urmă l-a ajuns din urmă o delegație pentru Tribunalul Râmnicu-Vâlcea care durează până astăzi. Prin luna Decembrie s'a făcut un nou loc vacant la Tribunalul Tulcea. În acest loc a fost transferat un nou judecător adus dela Tribunalul Prahova. Acest judecător însă nu s'a prezentat nici o zi la noul post, ci după ce obținuse o lună concediu numai pentru a nu veni la Tulcea (poate crede că Tulcea e în Colonii) a renunțat la acest concediu pentru a trece în delegație la Tribunalul Prahova, de unde fusese luat. Iată deci că oropsitul Tribunalul Tulcea numai din cauza unei greșite aplicări a art. 19 o duce de mai bine de două luni numai cu doi judecători și un președinte, căci supleantul titular nu are dreptul de a judeca. Acești doi judecători sunt și sindici și concordatari și tutelari și cu „registru de comerț”, iar președintele este și președinte al Comisiunii de apel pentru reforma agrară, deoarece această reformă în Dobrogea nu s'a terminat, iar Tribunalul Tulcea are pe rol în medie pe zi 60—70 dosare, inclusiv Sâmbăta când sunt divorțuri, tutele și comisii disciplinare, etc., fiind recunoscut ca un Tribunal de categoria celor supraaglomerate.

Mai mult, dela 1—15 Februarie fiind și sesiunea Curței

cu jurați, pentru ca procesele Tribunalului să nu se amâne, au fost delegați pe timp de 15 zile la acest Tribunal, alți doi judecători dela Tribunalul Constanța plătiți cu diurne, căci de astădată, delegările erau făcute cu respectul art. 19 legea de organizare judecătorească.

Un alt exemplu care va părea ceva și mai ciudat este judecătoria mixtă Isaccea. Ea are pe rol 8—10 procese penale Luni, Miercuri și Vineri și 5—4 procese civile Marți, iar Sâmbăta tutele, fiind citată printre judecătorii care trebuiesc desființate din lipsă de afaceri. Acolo pe lângă judecătorul și ajutorul cu drept de a judeca care stau și fluieră de urât, a mai fost delegat un al doilea ajutor de judecător cu drept de a judeca, ca să le ajute celorlalți... la ce? Nu se poate spune că delegația i-a fost dată din oficiu pentru caz de vacanță sau alte asemenea...

Credem că am arătat în deajuns ciudățeniile care izvorăsc dintr-o greșită aplicare a art. 19, care departe de a permite detașări în magistratură, reglementează numai cazurile când un magistrat poate fi delegat din oficiu dela o instanță la alta și sperăm că actualul domn Ministru al Justiției, care ni s'a părut dela început însuflețit de cele mai înalte și avansate idei pentru binele magistraturii, va lua măsurile necesare spre a se preîntâmpina și acest rău.

N. M. GHEORGHIU,
Jude Președinte Trib. Tulcea

CINE ARE DREPTUL SA PREZIDEZE ADUNARILE OBȘTIILOR MOȘNENEȘTI

Potrivit dispoz. art. 43 din C. silvic, adunările ordinare și extraordinare ale obștiilor de moșneni trebuie să fie prezidate de Judele Ocolului respectiv, iar în capitalele de județe care au obștii de moșteni de către Președintele trib. local. Din cuprinderea acestui text răsare ideea că adunările nu vor putea fi prezidate de cât de Președintele Tribunalului și de Judecătorii titulari ai Judecătoriilor de circumscripția cărora se țin adunările moșnenești?

La 20 Iunie 1931 s'a ținut o adunare extraordinară a obștiei Pășelile în localul Primăriei Negriștii. Acea adunare n'a fost prezidată de către Judele titular cap al Judecătoriei Ocolului Tulnici ci de către ajutorul de judecător care încă n'are dreptul de a judeca procese.

Din expunerea clară a faptelor naște întrebarea: E juridică procedura? Un ajutor de judecător provizor, încă neabilitat de Ministerul Justiției cu dreptul de a judeca procese, — putea-va el prezida adunările obștiilor moșnenești?

Cu ocazia ținerei unei adunări moșnenești pe lângă faptul omologării hotărârilor obștenilor în ce privește alegerea consiliului de administrație și în ceea ce privește aprobarea socotelilor, Judele prezident mai are a rezolva incidente procedurale, soluționarea cererilor succesorilor și dobânditorilor de drepturi moșnenești în ceea ce privește trecerea lor în tabelă. Rezolvirea unor asemenea cereri pune în discuțiune chestiuni de filiație și ches-

țiuni de dovedirea dreptului reclamat. După art. 42 din regulamentul legii judecătoriilor de ocoale, judecătorul de ocol poate da stagiariului — care n'are dreptul să judece — numai însărcinări generale privitoare la amânarea proceselor ce nu sunt în stare de judecată, să ia notă în ședință de cele pretinse și susținute de părți, să asculte martorii, să examineze dosarele și să raporteze cuprinsul lor, să ia declarațiunea părților care declară verbal, să redacteze procesele-verbale constatând acele reclamațiuni precum și jurnalele și cărțile de judecată și să facă orice alte lucrări de cancelarie pentru care, după lege sau după acest regulament nu se cere o delegațiune specială.

Articolele 43 și următorii îi mai acordă stagiariului competența cercetărilor locale, inventariierilor, presidarea consiliilor de familie executarea cărților de judecată, autentificarea actelor. Art. 81 din legea de organizare judecătorească din 1924 are aceiași cuprindere a art. 8 din legea judecătoriilor de ocoale.

Din cuprinsul acestor texte se poate ușor desprinde ideea că competența judeului stagiari se rezumă la lucrări cu caracter grațios, competența prezidării unei adunări moșnenești nu poate intra în cadrul competenței stagiariului prescrișă de lege și regulamentul judecătoriilor de ocoale.

Procedura adoptată de Judecătoria Ocol Tulnici o cred nejuridică și socot că instanțele de recurs o vor socoti-o la fel.

IOAN D. NEAGU-NEGRILEȘTI
Avocat, Focșani.

CÂND NU SE CUNOAȘTE SITUAȚIA REALĂ

Mișcarea produsă contra legii avocaților a avut drept efect adunarea Barourilor, iar cu prilejul acestei adunări s'au adus laude organizației ideale a Barourilor ardeleni. S'a susținut că în timp ce în Barourile de Iași și București, stagiarii nu găsesc locuri pe lângă avocați, în Barourile din Ardeal, această situație nu ar exista, și aceasta grație organizației lor.

Este o eroare. Tocmai în Ardeal, situația stagiariilor este mai nedreaptă și iată de ce. Dacă este adevărat că stagiarii găsesc mai lesne locuri pe lângă avocații definitivi, aceasta nu se datorește organizației ideale a barourilor ardeleni, ci cu totul altor cauze.

În Ardeal, majoritatea avocaților nu cunosc încă limba țării și cu atât mai puțin legile de unificare intervenite între timp.

În al doilea rând, în Ardeal, contractul dintre avocat și parte pare a nu exista intuitu personae: angajezi o somitate a baroului și la proces se prezintă un

substituit al său deoarece în procura dată, sunt specificați o serie întreagă de substituiți, iar aceștia sunt stagiarii.

Evident celor mai mulți avocați le convine să plătească 4—6.000 lei lunar unor începători pricepuți, care fac toate lucrările, acțiuni, apeluri, pledoarii, și aceasta cât durează stagiul; și în schimb să-și păstreze o clientelă numeroasă care plătește enormele onorarii „minimale” prevăzute în tarif, clientelă care desigur nu s'ar mai adresa lor, dacă ar avea posibilitatea să se adreseze unor elemente cunoscătoare și a limbei și a dreptului român.

În afară de acest fapt ușor de controlat, se mai adaogă altul. Grație dispozițiilor procedurii civile ardelenene care cuprinde multe părți referitoare la avocați, dispozițiuni socotite de cei interesați, ca în vigoare și azi, ele nefiind contrare legii avocaților, avocații avansează toate cheltuielile clienților, urmând să și le reincaseze dela partea care pierde.

Existând un asemenea sistem, e clar că nu oricine poate profesă în Ardeal avocatura, ci numai cei ce dispun de un capital mare de rulment, și aceștia nu pot fi stagiarii oricât de pricepuți ar fi ei.

Aceasta e dar organizarea ideală: deoparte avocați ce nu cunosc limba și dreptul, dar au bani și în consecință clientelă; de altă parte o întreagă clasă de avocați ce cunosc și limba și dreptul, dar care sunt siliți să fie cel puțin 3 ani servii primilor, iar apoi din cauza lipsei de capital să îndure mizeria sau să facă diverse asociații cu primii.

Cât privește pe justițiabil, ce importanță mai prezintă modul cum e apărat, din moment ce el e numai „le monsieur qui paye”.

UN IMPARTIAL.

RECENZIE

AUREL V. SAVA, magistrat. *Documente Putnene*: I, Vrancea: Odobești-Câmpuri, XLI+ 225, 1929, Focșani; II, Vrancea: Irești-Câmpuri, XLV+256, 1951, Chișinău.

Depășind preocupările profesionale curente, d-l președinte al tribunalului Lăpușna s. III, și-a orientat pasiunea de a cunoaște spre viața juridică din trecut a poporului românesc, dând publicității de ocamdată aceste două volume de acte privitoare pe răzeșii din Vrancea.

Despre faptul cum se face că un magistrat ajunge culegător de documente, autorul însuși ne dă, în primul volum, cuvântul lămuritor: „Trebuind ca judecător să soluționez într'un proces problema supraviețuirii așa numitului obicei al pământului în Vrancea, în raport cu legislația modernă, am simțit nevoit de a pătrunde evoluția istorică a acestui drept cutumiar...”

Iată dar unde poate duce nevoia de a soluționa un proces pentru un magistrat însuflețit de pasiunea adevărului: o colecție de 425 documente, alese după importanța lor mai cu seamă juridică, mai toate adnotate cu trimiteri și reflexiuni, unele minuțios rectificate, cu foarte complete indexe de nume proprii, de lucruri și cuvinte, cari înlesnesc

enorm cititorilor examinarea lor, cu ample studii introductive, cuprinzând concluziile trase de culegător din cercetarea acestor acte.

În studiul introductiv din fruntea primului volum, ni se dau următoarele însemnări despre Vrancea: hotarul Vrancei, populația Vrancei, așezările primitive vrâncene, devălmășia vrâncenească, secăturile (defrișările cu toporul), autonomia vrancei; iar în al doilea volum, ca studiu în continuare, ni se dă „proprietatea colectivă vrâncenească”. Îndemnat din capul locului de nevoia de a pătrunde evoluția istorică a așa numitului obicei al pământului în Vrancea, în acest al doilea studiu, autorul ne dă rezultatul, la care a ajuns, culegând și examinând documentele publicate. „Studiul proprietății vrâncene... confirmă... evoluția (ideii de proprietate) dela proprietatea colectivă la proprietatea individuală” (vol. II, p. IX).

Interesante sunt relațiile autorului asupra luptei dintre ideea de proprietate colectivă cuprinsă în obiceiurile pământului din Vrancea și ideea de proprietate individuală cuprinsă în legiunile moderne: codul silvic și legea silvică.

Problema a rămas până azi fără soluție definitivă. Jurisprudența este împărțită în două, unele instanțe sunt pentru respectarea obiceiului pământului; altele, pentru înlăturarea lui în favoarea codului civil. Pe această dublă cale se găsește însuși tribunalul Putna, unde o secție urmează o cale, iar alta, pe a doua. Mai interesant este că chiar Înalta Curte de Casație consacră când un sistem când altul. Găsim în totul interesant să transcriem, cu acest prilej, definițiunea obșteanului, partașul unei obștii. dată de Înalta Curte: „Se socotese obșteni, locuitorii stabiliți în comună și născuți din părinți, cari și ei au fost obșteni; bărbații majori și femeile au drepturi egale; dreptul tuturor este egal atât la pășunat cât și la luarea lemnului din pădure; acest drept îl are fiecare din copiii majori chiar dacă părinții lor trăesc și se stinge odată cu moartea; obștenii plecați cu gândul de a nu se mai întoarce, pierd dreptul și îl recâștigă dacă se reîntorc, fie chiar după mai mulți ani” (v. Corneliu Botez, Legiuni silvice, pag. 74—75, no. 61 și 67).

Obștiile răzășești vrâncene urmau să se organizeze, în 1910, în câteva luni, după codul silvic. Unele s'au organizat, altele sunt încă în curs, iar altele au rămas... neorganizate. Toate, însă, în fapt păzesc vechiul obicei al pământului în Vrancea.

Ne impresionează deopotrivă de plăcut faptul că printre culegătorii de documente găsim figurând și pe d-l procuror general Constantin Georgescu, dela Curtea de apel din Chișinău, care a și pus la dispoziția d-lui Sava un număr de documente pentru al doilea volum.

Un act de deosebită importanță găsim în primul volum: „Anaforaua Obșteștii Adunări a Moldovei” din luna Ianuarie 1817, (Andronachi Donici figurează printre membri), ocupându-se de „felul proprietății în țară din învechime și în special direcția juridică a pământului în Vrancea”.

El publicase Codrescu în Uricariu, 14, pp. 325-343; d-l Sava îl dă rectificat după original, care se află în posesiunea d-sale.

Sfârșesc, remarcând părerea d-lui N. Iorga asupra colecției (primul volum): „D-l Sava dă o culegere de o mare bogăție... caută... a rezolvi chestiuni vrâncene esențiale... de cel mai mare folos pentru studierea tuturor fundațiilor de autonomie țărănească în evul mediu și răsăritean și apusean. Probleme noi se deschis din aceste revelații și alăturări”.

C. TEODORESCU,
Pro-decanul baroului Chișinău

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 19 Februarie 1930

Președinția D-lui EM. MICLESCU Președinte

Ministerul Agriculturii cu Moștenitorii Dancov

Decizia No. 667

Autoritate de lucru judecat. Cerere de revizuire la Comitetul agrar. Constatarea Comitetului că, a fost introdusă în termen. Autoritatea de lucru judecat decurgând din această constatare. Art. 1201 c. c.

Dacă Comitetul agrar a constatat din examinarea mai multor împrejurări de fapt că, cererea de revizuire supusă judecării sale este introdusă în termen. — violează principiul autorității lucrului judecat dedus din această decizie, instanța de drept comun, sesizată cu o acțiune pe cale principală, pe baza cercetărilor dela instrucție, când decide că Comitetul agrar a decis că, cererea de revizuire este introdusă în termen, numai din cauză că, funcționarii Ministerului de domenii ar fi modificat data primirii cererii de revizuire.

Intr'adevăr, atunci când Comitetul agrar a decis că, cererea de revizuire este introdusă în termen — a făcut-o în exercitarea dreptului de jurisdicție ce-l are dela lege, deoarece chestiunea era în legătură cu cererea supusă judecării sale și soluționarea ei depindea examinarea în fond a cererii de revizuire. — iar revizuirea a fost considerată în termen în afară de faptul material al rectificării făcute de funcționarii Ministerului.

Curtea.

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier A. Rădulescu, pe d-nii av. H. G. Meitani și Al. Stan în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-nii Gh. D. Atanasiu și N. Stănescu, în combateri și

Deliberând.

Asupra recursului de față:

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că, Comisia de ocol procedând la exproprierea unei moșii aparținând intimatilor, le-a rezervat o cotă de 100 ha teren arabil, expropriind restul; că, comisia județeană, în urma apelului numiților, le-a majorat această cotă de 200 ha; că, în contra acestei din urmă hotărâri s'au introdus două cereri de revizuire la Comitetul agrar, una de către intimati, iar cealaltă de către Cassa centrală a împrăștiării, cererea celor dintâi fiind depusă în termen, iar a Casei centrale, fiind înregistrată la 18 Ianuarie 1923, dată care însă a fost stearsă și înlocuită vizibil cu aceia de 2 Ianuarie 1923;

Că, Comitetul agrar cu ocaziunea judecării acestor două cereri de revizuire, prin decizia din 3 Noiembrie 1923, a respins pe aceia a proprietarilor, admitând din contră pe aceia a Casei centrale, cota proprietarilor fiind redusă la 100 ha., aceasta însă după ce a stabilit în prealabil pe baza cercetărilor ce a făcut că, cererea Casei centrale a fost de fapt introdusă în termen cu toată rectificarea datei de înregistrare.

Că, mai pe urmă soții Dancov reclamând judecătoreștii de instrucție în contra acestei falsificări de înregistrare s'a stabilit în adevăr faptul material al schimbării datei la introducerea cererii de revizuire a Casei centrale, prin ștergerea zilei de 18 Ianuarie 1923 și înlocuirea ei cu aceia de 2 Ianuarie

1923, însă nu s'a dat caz de urmărire contra funcționarilor Ministerului de domenii autori ai falsului, pe motivul că le-a lipsit intenția frauduloasă, întrucât au lucrat din ordinul șefului lor, registratorul general al Ministerului de domenii:

Că, întemeindu-se pe constatările din această ordonanță, intimatii au chemat în judecată civilă pe Ministerul de domenii și Cassa centrală a împrăștiării cerând prin acțiunea lor, daune în sumă de 4.000.000 lei; cerere admisă în parte de Tribunal, care le-a acordat 2.800.000 lei, iar Curtea de apel, a confirmat această sentință, respingând apelul Ministerului și al Casei centrale a împrăștiării.

Având în vedere că, Curtea de apel, după ce adoptă faptele și motivele din sentința Tribunalului, adaugă că, daunele cerute de proprietarii reclamanti reprezintă repararea prejudiciului ce li s'a adus, prin culpa prepușilor Ministerului, că departe de a pretinde revizuirea deciziunii Comitetului agrar, că, el nu cer nici să stabilească pe cale principală existența faptului, dar că, fapta prepușilor Ministerului constituind un quasi-delict, nimic nu se opune în drept a se stabili aceasta pe cale principală; că la acțiunea lor, nu se poate opune autoritatea de lucru judecat, trasă din decizia Comitetului agrar, de oarece acolo nu s'a judecat chestiunea de a se ști dacă există sau nu culpă din partea prepușilor Ministerului, iar dacă Comitetul agrar pentru consideratie de fapte a putut aprecia că, funcționarii Ministerului nu au fost de rea credință când au sters și schimbat data înregistrării, reaua credință nu este însă necesară pentru existența unui quasi-delict; că, nu se calcă autoritatea de lucru judecat și pentru motivul că, prin acțiunea intimatilor nu se tinde să se schimbe soluția dată de Comitetul agrar, ci numai să se stabilească faptul neconstatat al schimbării datei de înregistrare și pe această bază să se acorde daune; că, fapta funcționarilor nefiind exercitiul unui drept sau a vreunei îndatoriri impusă de lege, ea, chiar neintenționată, constituie ceva ilicit și întrunește elementul unui quasi-delict care justifică dreptul la daune.

Că, adaugă Curtea, apărarea formulată de recurenți că, nu ar exista raport de causalitate între faptele prepușilor Ministerului și prejudiciul suferit, întrucât micșorarea cotei s'ar datoră deciziunii Comitetului agrar, pentru care Statul nu poate răspunde această apărare chiar dacă s'ar putea invoca, pentru prima oară în apel, este totuși nefondată întrucât din împrejurările cauzei rezultă pentru Curte că, soluția Comitetului agrar ar putea avea loc numai din cauza schimbării datei de înregistrare și dacă nu s'ar fi produs acel fapt, cererea de revizuire a Casei centrale ar fi fost respinsă ca tardiv introdusă și exproprierea celor 100 ha. în plus nu ar mai fi avut loc, deci culpa prepușilor Ministerului a provocat prejudiciul a cărui reparație intimatii au cerut-o prin acțiunea lor.

Văzând motivul III de casare astfel formulat:

„5) Violarea autorității lucrului judecat.

„Intre fapta ce pretind reclamații că i-a prejudiciat și pretinsul prejudiciu, s'a pronunțat decizia comitetului agrar. Vom arăta în motivul V că singura cauză a exproprierei reclamanților nu este decât această decizie a Comitetului și că prin urmare, nu Statul poate fi făcut res-

ponsabil, chiar dacă s'ar părea reclamanților că ea n'a fost regulat dată.

„Dar ceiace interesează în acest motiv și este decisiv, socotim, pentru admisibilitatea prezentului recurs, este că, decizia comitetului agrar a cercetat faptul de care părțile se plâng ca fiind cauza dăunării lor, adică a examinării cererii de revizuire a Casei centrale de împrumut și drept consecință a expropriat încă 100 hectare peste ceiace luase comisiunea județeană.

„Comitetul a cercetat, fiind sesizat de reclamanți, chestiunea pretinsei antdatării depe cererea de revizuire a Casei centrale de împrumut.

„Comitetul, cum se vede din deciziunea sa, a constatat că nu e vorba de antdatare, ci de o eroare materială și hotărăște din potrivă, că acea cerere de revizuire este în termen, deci că data de 2 iar nu cea de 18 Ianuarie este cea reală, când cererea a intrat la registratura comitetului.

„Astfel fiind, socotim că numai prin violarea principiului autorității lucrului judecat, instanțele de fond au putut să respingă apărarea noastră cum că chestiunea antdatării prin pretinsul falș al funcționarilor noștri, este un lucru definitiv cercetat de Comitetul agrar, care prin hotărârea definitivă a decis că nu este antdatare. Instanțele de fond cercetând din nou procesul de față, dacă prin antdatarea vorbită s'a lezat un drept și anume, dreptul de a învoea tardivitatea cererei noastre de revizuire și anume, dreptul de a învoea tardivitatea cererei noastre de revizuire (căci se întemeiază pe disp. art. 735 proc. civ.), astfel cum au făcut prin decizia atacată prin prezentul recurs, au repus în discuțiune un punct definitiv tranșat. Mai mult decât atât, constatând că acest drept a fost lezat, spre a ajunge astfel la admisibilitatea principială a acțiunii în daune, instanța de fond contrazice în mod flagrant decizia definitivă a Comitetului agrar, care stabilise că n'a fost falș, nici leziune și a cercetat în fond cererea constatată de el, ca fiind introdusă în termen.

„Consecința este că culpa, primul temei al acestei pretinse acțiuni în daune, nu s'a putut stabili în speță, decât contrazicându-se o hotărâre anterioară și definitivă, violându-se astfel autoritatea lucrului judecat“.

Considerând că, este constant că, Comitetul agrar luând în discuțiune judecata cererei de revizuire, făcută de Casa centrală contra hotărârei, prin care Comisia județeană lăsase intimaților 200 ha. teren arabil, a examinat în prim rând dacă această cerere a fost sau nu introdusă în termen; chestiunea termenului fiindu-i relevantă atât prin raportul consilierului raportor, cât și de intimați prin cerere formală aflată la dosarul cauzei; că, din cercetarea registrelor ministerului și examinarea împrejurărilor de fapt cu privire la depunerea cererei de revizuire a Casei centrale, Comitetul agrar stabilește că, această cerere a fost introdusă în termen, deoarece data de primire de 18 Ianuarie 1923, a fost trecută din eroare, iar schimbarea ei în aceia de 2 Ianuarie 1923, este rectificarea acestei erori.

Că prin acțiunea lor, astfel cum a fost formulată pe temeiul culpei prepușilor Ministerului, dedusă din ordonanța judecătorului de instrucție, intimații au pus din nou în discuție, de astădată pe calea unei acțiuni principale și înaintea instanelor de drept comun, apărarea pe care o prezentaseră Comitetului agrar pe cale de excepție, și asupra căreia Comitetul agrar hotărâse:

Considerând că, atunci când Comitetul agrar a decis că cererea de revizuire a Casei centrale, este introdusă în termen, a făcut-o în exercitarea dreptu-

lui de jurisdicțiune ce-l are dela lege, deoarece chestiunea era în legătură cu cererea supusă judecătoreștii sale și de soluționarea ei depindea examinarea în fond a cererei de revizuire și prin urmare asupra acestui punct există desigur autoritate de lucru judecat fiindcă Comitetul agrar avea căderea și îndatorirea de a se pronunța asupra acestei chestiuni prealabile judecării fondului însuși.

Că dar, Curtea comite o vădită călcare a principiului înscris în art. 1201 cod. civ., când afirmă că soluția dată de Comitetul agrar era posibilă numai grație culpei funcționarilor Ministerului de a fi rectificat data înregistrării, atunci când acel Comitet motivează temeiurile pentru care consideră revizuirea în termen, în afară de fapta materială a rectificării.

Că dacă îndreptarea grosolană făcută a putut să dea loc unei cercetări mai de aproape a chestiunii dacă revizuirea era în termen, aceasta nu justifică afirmațiunea Curței că deciziunea Comitetului agrar era posibilă numai grație acestei rectificări, fiindcă era tot atât de posibil ca împrejurarea, că declarațiunea de revizuire esită din registrele Casei centrale la 18 Decembrie 1922, a ajuns la registratura Ministerului tocmai o lună mai târziu (18 Ianuarie 1923), să fi provocat aceiași cercetare de aproape, pentru a ajunge la aceiași soluțiune.

Considerând dar că a se admite daune pe un pretins quasi-delict al funcționarilor Ministerului sub cuvânt că el este cauza generatoare a reducerii cotei proprietarilor dela 200 la 100 hectare, este a se ocoli principiul autorității lucrului judecat, întrucât în plină competență și suveranitate asupra faptelor, comitetul agrar înlăturând faptul material al rectificării înseși, a constatat că revizuirea este în termen și apoi intrând în fond, și făcând aplicarea legii agrare, a constatat că nu se cuvine proprietarilor de cât o cotă mai mică, alta decât aceia admisă de Comisiunea județeană.

Că dar fără a mai fi nevoie să se examineze celelalte motive de casare, recursul cată a fi admis, — și conform art. 33 legea Curții de Casație, evocând fondul, — acțiunea intentată de Victoria Dancov, Lucia G. Fratostiteanu și Maria V. Gorski, — aceste două din urmă cu autorizația sotilor lor inginer G. Fratostiteanu și Maior V. Gorski, ambii personali ca soti dotali, — această acțiune urmează a fi respinsă, ca fiind lipsită de bază legală.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 17 Ianuarie 1930

Președenția d-lui D. FLORESCU Consilier

Dionisie Dumitrescu cu N. Rădulescu

Decizia No. 70

Cesiune Necomunicarea ei către debitor. Plată făcută de debitor cedentului. Valabilitate și în cazul când creanța a fost garantată cu un privilegiu imobiliar. Art. 1393, 1783, 1786 și 1395 c. c.

Dacă debitorul căruia nu i s'a notificat și nu a acceptat cesiunea, a plătit cedentului o parte din valoarea creanței, fără rea credință și dacă totuși creditorul a vândut cesionarului creanța integrală, — orice prejudiciu ar suferi cesionarul din această cauză, pretensiunile sale nu pot fi îndreptate de cât contra cedentului, care conf. art. 1392 c. c. este ținut a răspunde de existența valabilă a creanței în folosul său. — debitorul

rămânând, după cum prevede art. 1395 c. c., valabil eliberat prin plata ce a făcut.

Impejurarea că, creanța era garantată printr'un privilegiu imobiliar și în registre de inscripție nu s'a făcut reducerea corespunzătoare, nu are nici o influență în cauză, deoarece în lipsa notificării cesionarului nedobândind nici un drept asupra creșantei, nu a dobândit drept nici asupra privilegiului care-i accesoriu.

Cesionarul care n'a făcut notificarea, nu poate opune debitorului ce-i prezintă o chitanță din partea cedentului de primirea unei plăți — lipsa datei certe.

Curtea, deliberând:

Asupra recursului făcut de către Dionisie Dumitrescu în contra sentinței No. 832 din 1928 a Trib. Ilfov s. I-a.

Văzând motivele de casare astfel formulate:

„1) Violarea art. 1595, 1788 cod. civ. Omisiune esențială. Nemotivare.

„Prin actul de vânzare autenticat la No. 28.891 din 1924 și transcris la no. 14875 din 1924 la Tribunalul Ilfov notariat, intimatul Nicolae Rădulescu vinde intimaților Ecaterina V. Ionescu și Vasile Ionescu, imobilul din București calea Eroilor no. 45, constituind în favoarea vânzătorului N. Rădulescu un privilegiu de 30.000 lei.

„Acest privilegiu de 30.000 lei este cedat de N. Rădulescu în anul 1925, recurentului Dionisie Dumitrescu cu actul autenticat la no. 10.004 din 4 Aprilie 1925. La data cesiunii acesteia, 4 Aprilie 1925, capitalul datorat de 30.000 lei pentru care era transcris privilegiul, nu era exigibil. El devine exigibil, conform actului de vânzare, abia la 29 Noembrie 1925, și nici din registrele din transcripțiuni nu se constată vreo reducere a privilegiului.

„Cesiunea făcută de N. Rădulescu recurentului Dionisie Dumitrescu este notificată debitorilor Ecaterina și Vasile Ionescu la data de 19 Iunie 1927, în cuprinsul comandamentului făcut de Dionisie Dumitrescu, în executarea actului de privilegiu.

„În urmă, în anul 1927, 17 Septembrie, debitorii Ecaterina și Vasile Ionescu se împrumută dela cesionarul Dionisie Dumitrescu cu suma de 130.000 lei pentru care îi constituie ipotecă în rangul II imobilul în litigiu, recunoscându-se prin acest act, autentic no. 28.460 din 1927, de către debitorii Ecaterina și Vasile Ionescu, că asupra imobilului există încă privilegiul de 30.000 lei, azi în discuție.

„În anul 1928, debitorii Ecaterina și Vasile intentează acțiunea de față, cerând reducerea privilegiului de 30.000 lei cesionat recurentului Dionisie Dumitrescu pe motiv că ar fi achitat fostului creditor N. Rădulescu lei 20.000, chiar înainte de data cesiunii (4 Aprilie 1925) și în dovedire se servesc de două chitanțe ale fostului creditor datate Ianuarie 1925, fără dată certă.

„a) Tribunalul admite apelul intimaților Ecaterina și Vasile Ionescu și dispune radierea și reducerea privilegiului cu 20.000 lei, argumentând pur și simplu că din partea cesionarului Dionisie Dumitrescu nu s'ar fi făcut o notificare în formă a cesiunii către debitorii Ecaterina și Vasile Ionescu, fără însă să se pronunțe asupra notificării actului de cesiune în cuprinsul comandamentului no. 17.771 din 17 Iunie 1927 și apoi, Tribunalul nu motivează de ce recunoașterea debitorilor în actul de ipotecă, făcut ulterior cesiunii cu chiar cesionarul Dionisie Dumitrescu, că asupra imobilului mai există sarcina privilegiată în litigiu de 30.000 lei, constituie sau nu o acceptațiune a cesiunii făcută de debitorii într'un act autentic conform alineatului II al art. 1595 cod. civ. Prin aceasta Tribunalul comite o omisiune esențială și violează art. 1595 al. II cod. civ.

„b) Am susținut că în speță fiind vorba de cesiunea unui drept real, păstrat prin transcripțiune, debitorul nu poate opune cesionarului o plată făcută cedentului înaintea cesiunii

în contul privilegiului, dacă nu a avut grija ca mai înainte de facerea cesiunii să radieze sau să reducă privilegiul, făcând mențiune în registrele de transcripțiuni. Acest principiu rezultă din dispozițiunile art. 1788, 1786 cod. civ. și este unanim admis de doctrină; cităm: Colin et Capitant, tom. II, par. 170: „Formalitățile art. 1690 francez“ (1593 cod. civ. român), adică notificarea cesiunii debitorului, se aplică la toate transmisiunile de creanțe, afară de transmisiunile de drepturi reale“.

„Tribunalul numai cu violarea art. 1786, 1788 cod. civ. și a principiului expus mai sus, ajunge la soluțiunea pe care a dat-o.

„c) Apoi, Tribunalul nici nu examinează în fapt chitanțele prezentate de intimați în dovedirea plății făcute fostului creditor, care chitanțe nu au nici dată certă și nici nu examinează cesiunea plății unui capital garantat cu privilegiu asupra imobilului înainte de scadență. Prin aceasta Tribunalul comite omisiune esențială și nemotivare“.

Având în vedere sentința atacată din care rezultă: că intimații în recurs, Vasile Ionescu și Ecaterina Ionescu, au intentat acțiune înaintea judecătoriei ocol rural București, în contra lui Nicolae Rădulescu și a recurentului de azi, Dionisie Dumitrescu, pentru reducerea privilegiului de 30.000 lei prevăzut în favoarea lui N. Rădulescu prin actul de vânzare autenticat de Trib. Ilfov s. notariat la no. 2889 din 1924 și transcris sub no. 14875 din 1924, la suma de 10.000 lei. Că prima instanță a respins acțiunea, iar Tribunalul Ilfov s. I, în urma apelului făcut de reclamantii, le-a admis acțiunea, a redus privilegiul menționat, obligând pe Nicolae Rădulescu să ceară Tribunalului s. notariat să facă mențiune de această reducere în registrul de transcripții și pe marginea actului, autorizând în caz contrar pe apelanți să ceară ei aceasta.

Că pentru a ajunge la această soluțiune, Tribunalul constată din actele cauzei: că Dionisie Dumitrescu a împrumutat în anul 1927 pe soții V. Ionescu cu suma de 130.000 lei, luând ipotecă asupra unui imobil al acestora, situat în București și care la acea dată era grevat de un privilegiu de 30.000 lei în favoarea vânzătorului Nicolae Rădulescu din anul 1924 prin actul de vânzare autenticat sub no. 28.891 din 1924 și transcris sub no. 14.875 din 1924; că acest privilegiu este cedat în 1925 prin actul autenticat sub no. 10.000 din 1925 de Nicolae Rădulescu lui Dionisie Dumitrescu, cesiune ce nu a fost notificată debitorilor Vasile și Ecaterina Ionescu; că, după cum rezultă din o chitanță produsă de soții Ionescu, aceștia au plătit în contul privilegiului suma de 20.000 lei în primirea lui Nicolae Rădulescu; că după ce face aceste constatări în fapt, Tribunalul arată în drept: că conform art. 1393 cod. civ. cesionarul nu poate opune dreptul său unei a treia persoane, decât după ce a notificat debitorului cesiunea sa sau după ce acesta va fi acceptat-o printr'un act autentic; că debitorul este și el o terță persoană față de actul de cesiune, dreptul său de a invoca lipsa de notificare fiind condiționată însă de justificarea interesului său de a opune cesionarului dispozițiunile art. 1393 cod. civ.; că acest interes este pe deplin dovedit atunci când debitorul a plătit o parte sau toată datoria ce o avea față de cedent, înainte de cesiune, sau chiar ulterior dacă această cesiune nu i-a fost notificată; că deci, — conchide Tribunalul — plata făcută de debitor în mâinele cedentului se poate opune cesionarului căruia nu i s'a notificat cesiunea, având aceasta cel mult dreptul a cere daune cedentului.

Având în vedere că prin motivele de casare se critică soluțiunea Tribunalului imputându-i-se violarea

art. 1393, 1788 și 1786 c. civ., omisiune esențială și nemotivare.

Că în dezvoltarea acestor motive se susține: 1) că la 17 Iunie 1927, recurentul cesionar Dionisie Dumitrescu a făcut comandament în executarea actului de privilegiu, notificând cu acest prilej debitorilor, soții Ionescu, actul de cesiune și că Tribunalul a omis a se pronunța asupra acestor notificări; 2) că la 17 Septembrie 1927 soții Ionescu s'au împrumutat dela cesionarul Dionisie Dumitrescu cu suma de lei 130.000, cu act de ipotecă constituită asupra imobilului grevat de privilegiul în discuție și prin acest act debitorii au recunoscut că asupra imobilului există însă privilegiul de 30'000 lei și Tribunalul nu a motivat de ce această recunoaștere, făcută ulterior cesiunii, constituie sau nu o acceptare a cesiunii cuprinsă într'un act făcut conform art. 1393 al. II cod. civ.; 3) că fiind vorba de cesiunea unui drept real, păstrat prin transcripție, debitorul nu poate opune cesionarului o plată făcută cedentului înaintea cesiunii în contul privilegiului, dacă nu a avut grija ca anterior cesiunii, să radieze sau să reducă privilegiul, făcând mențiunea în registrele de transcripție; 4) că Tribunalul a omis să examineze chitanțele prezentate de debitori în dovedirea plății și cari nu aveau dată certă și 5) că a omis a examina faptul că plata invocată de debitori era făcută anterior scadenței.

Considerând că înaintea instanței de fond recurentul nu a susținut că ar fi avut loc o notificare a cesiunii, prin comandamentul făcut pentru executarea actului de privilegiu; că deasemenea recurentul nu a susținut că intimatii-debitori ar fi acceptat cesiunea prin declarațiunea pe care au făcut-o printr'un act de ipotecă și nici nu a ridicat vre o obiecțiune asupra plății opusă de debitori în legătură cu faptul că ea a fost făcută anterior scadenței.

Că, astfel fiind, nu se poate imputa Tribunalului că a comis omisiune esențială nediscutând aceste chestiuni, cari nu se constată a fi fost deduse în judecarea sa.

Considerând că odată înlăturate susținerile din recurs privitoare la aceste chestiuni rămâne constant în cauză că cesiunea făcută de intimatul N. Rădulescu către recurentul Dionisie Dumitrescu, este a se privi ca nefiind notificată debitorilor, soții Ionescu și nici acceptată de ei și deci numai pe această bază urmează a fi examinate celelalte părți ale motivelor de recurs.

Considerând că până la notificarea cesiunii unei creanțe către debitorul ei, sau până la acceptarea ei de către debitor, în condițiunile prescrise de art. 1393 cod. civ., nu se produce față de acesta efectul translativ pe care îl implică cesiunea de creanțe, ci continuă a rămâne pentru el, titularul creanței, tot creditorul cedent.

Că, de aci urmează, că dacă debitorul căruia nu i s'a notificat și nu a acceptat cesiunea, a plătit cedentului o parte din valoarea creanței, fără rea credință și dacă totuși creditorul a vândut cesionarului creanța integrală, orice prejudiciu ar suferi cesionarul din această cauză, pretențiile sale nu pot fi îndreptate decât în contra cedentului, care conform art. 1392 c. civ., este ținut a răspunde de existența valabilă a creanței în folosul său, debitorul rămânând, după cum prevede art. 1395 cod. civ., valabil eliberat prin plata ce a făcut.

Că, împrejurarea că creanța cesionată era garantată printr'un privilegiu imobiliar, care deci, făcea obiectul unei inscripțiuni în registrele publice și că pla-

ta parțială pe care debitorul o făcuse în condițiunile sus arătate, nu a fost urmată de corespunzătoarea înregistrare de reducere în registrele de inscripțiuni, această împrejurare, referitoare la funcționarea privilegiului care era un accesoriu al creanței, nu este de natură a influența asupra valabilității eliberării debitorului și a opozabilității plății ce a făcut conform art. 1395 cod. civ., deoarece cesionarul nedobândit față de debitor, în lipsa notificării sau acceptării, nici un drept nici în legătură cu privilegiul, care ca accesoriu garantează creanța și deci nu poate aduce debitorului — când el nu este de rea credință, — nici o obiecțiune asupra funcționării inscripțiunii acestei garanții.

Că, în consecință, întrucât în speță obiecțiunea pe care recurentul — cesionarul Dionisie Dumitrescu, — a ridicat-o față de debitori, soții Ionescu, înaintea Tribunalului, în legătură cu lipsa înregistrării plății parțiale și a reducerii corespunzătoare a privilegiului în registrul de inscripțiuni, era făcută exact în condițiunile arătate mai sus, urmează că ea era neîntemeiată și deci Tribunalul omițând a o discuta, nu a comis o omisiune esențială și nici o violare a regulilor privitoare la inscripțiuni cuprinse în art. 1786 și 1788 cod. civ.

Considerând că cesionarul căruia i se opune de către debitor o chitanță în dovedirea unei plăți pe care acesta a făcut-o cedentului, în contul creanței cedate, are interesul a face obiecțiuni în legătură cu data certă a chitanței prezentate numai în cazul când el a făcut notificarea cesiunii către debitor, sau alt act care să aibă aceleași efecte, pentru că prin raportarea datei chitanței la aceia a notificării sau a actului care o suplinește, se poate deduce conform art. 1395, cod. civ., dacă plata făcută a putut elibera sau nu pe debitor.

Că, atunci însă, când — ca în speță — atare notificare sau un alt act care să aibă aceleași efecte, este constant că nu a fost de fel făcut, dispăre orice interes de a se examina când s'a obținut data certă a chitanței, căci neexistând o notificare, sau alt act care să o suplinească, orice plată ce se dovedeste a fi fost făcută cedentului de către debitor, la orice dată, va fi conform art. 1395 cod. civ., opozabilă cesionarului, bine înțeles dacă nu se contestă însăși realitatea plății sau buna credință a debitorului, ceiace în speță este nediscutat că nu s'a contestat.

Că, în consecință, nu se poate aduce Tribunalului nici imputarea de a fi lăsat neexaminată obiecțiunea recurentului în legătură cu data certă a chitanțelor produse de debitori, soții Ionescu, pentru că în condițiunile din speță atare examinare, nu prezintă interes a fi făcută.

Că, deci, fiind neîntemeiate toate criticile aduse prin motivele de casare, recursul cată a fi respins ca atare. Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III-a

Audiența dela 30 Aprilie 1930

Președenția D-lui N RACOVICANU, consilier

Anton A. Ambrozi cu Niculae Dumitrescu Pișcot.

Deciziunea Comercială No. 86

Perimare. Neprezentarea reclamantului. Dacă se poate respinge ca nesusținută. Soluție negativă. Sancțiunea necomunicării copiei de pe cererea de perimare intimatului. Fundamentul juridic al instituției perimării. Art. 257, 148 pr. civ. Art. 29, 60, 73, 10 l. accelerării din 11 Iulie 1929.

1. Dacă reclamantul în cererea de perimare nu se prezintă, instanța de judecată este datoare a-i examina cererea, putându-i-o admite în cazul când este întemeiată.

2. Dacă intimatul în cererea de perimare nu a cerut la primul termen de înfățișare să i se comunice pentru noul termen copie de pe cererea de perimare, el este presupus că a renunțat la comunicare, a cărei neîndeplinire nu atrage nici o decădere pentru reclamant.

3. Dacă presupunerea unei dezistări a părții sau dovada unei neglijențe a ei, prin faptul lăsării procesului în nelucrare timp de doi ani, sunt argumente care justifică măsura legiuitorului de a admite perimarea, scopul însă urmărit de acesta, nu a fost de a pedepsi neglijența, nici de a satisface o presupusă doință de a stinge cererea unui impricinat, ci de a pune capăt proceselor pentru ca vrăjmășia pe care o întrețin să ia sfârșit.

Curtea,

Asupra cererii făcute prin petițiunea înreg. la no. 15277 din 19 Noembrie 1929, de către Anton Ambrozy, prin care cere perimarea apelului făcut, prin petițiunea înreg. la no. 15547 din 10 Iunie 1927, la Trib. Ilfov s. II-a comercială, de către Nicolae Dumitrescu Piscot, în contra sentinței comerciale no. 892 din 1927 a aceluși Tribunal, întrucât a trecut mai mult de un an dela ultimul act de procedură cu caracter contradictoriu

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale ale intimatului.

Având în vedere că din examinarea dosarului se constată că, la 10 Iunie 1927, intimatul Nicolae Dumitrescu-Piscot, prin petițiunea înreg. la no. 15547, introduce apel la Tribunalul Ilfov cu no. 892 din 1927.

La 12 Martie 1928, plătind taxele la portărei se dispune de tribunal comunicarea apelului reclamantului de astăzi Anton Ambrozi, comunicare care are loc la 27 Martie 1928.

La 18 Aprilie 1928, reclamantul de azi, intimat în apel, în urma comunicării ce-i fusese făcută, depune întâmpinarea iar la 24 Mai 1929, în urma cererii apelantului N. Dumitrescu-Piscot se dispune înaintarea dosarului cauzei, împreună cu apelul, acestei Curți, care fiind primit la 28 Mai 1929, i se pune rezoluția, „Termen la plata taxelor“.

La 19 Noembrie 1929, intimatul în apel Anton Ambrozi, prin petițiunea înreg. la no. 15.277, introduce cererea de perimare de față.

Având în vedere că din referatul Grefei acestei Curți, se constată că dela data de 28 Mai 1929, când s'a primit apelul la această Curte și până la 19 Noembrie 1929, data introducerii cererii de perimare, nu s'a urmat nici un act de procedură de natură a pune apelul în stare de judecată, nefiind plătită nici măcar taxa citațiilor.

Considerând că potrivit art. 257 pr. civilă, orice acțiune, opozițiune, contestațiune, apel, recurs, în Casație sau cerere de revizuire se va perimă, după cererea părții interesate, chiar în privința nevârstnicilor, interzișilor sau celor puși sub consiliu judiciar, dacă partea va lăsa să treacă doi ani dela cel din urmă act de procedură, termen care, în materie comercială, potrivit art. 905 cod. comercial, este redus la un an, perimarea întrerupându-se dacă partea interesată va face orișec act de procedură cu caracter contradictoriu.

Că întrucât, în speță, se constată că în apelul introdus de Nicolae Dumitrescu-Piscot a trecut mai mult de un an dela ultimul act de procedură, care a avut loc la 27 Martie 1928, cererea de perimare este fondată și urmează să fie admisă.

Având în vedere, însă, că intimatul obiectează că întrucât

reclamantul nu se prezintă spre a-și susține cererea de perimare, aceasta urmează să fie respinsă ca nesusținută, pe baza art. 148 pr. civ., ale cărui dispozițiuni formează principiul general în materie de procedură.

Considerând că potrivit art. 29 din legea accelerării judecăților din 11 Iulie 1929, dacă la orice termen fixat pentru judecată se prezintă numai una din părți, instanța de judecată, după ce va examina toate lucrările din dosar și va asculta concluziunile orale ale părții prezente, se va pronunța, putând admite excepțiunile, probele sau cererile, relațive chiar la fond ale părții absente, dacă le va găsi întemeiate.

Că, potrivit art. 60 și 75 din aceeași lege, dispozițiunile sale formează procedura de drept comun în orice materie civilă și comercială de natură contencioasă înaintea tribunalelor ca primă instanță, precum și înaintea Curților de apel, rămânând abrogate toate dispozițiunile contrarii din procedurile în vigoare pe întreg teritoriul țării.

Că astfel fiind și dispozițiunile art. 148 pr. civ., potrivit căruia se dă hotărâre în lipsă contra acelei părți care la ziua însemnată pentru înfățișare n'a răspuns la strigare a pricinei sale, sunt abrogate ca unele ce sunt contrarii dispozițiunilor art. 29 din legea accelerării judecăților, potrivit căruia judecătorii sunt obligați să rezolve, chiar în lipsa părții, cererile ei și să i le admită dacă le găsește întemeiate.

Având în vedere, însă, că intimatul obiectează că, întrucât potrivit art. 60 al. 2 partea finală, rămân în vigoare dispozițiunile speciale de procedură prevăzute prin legi speciale pentru anumite materii, au rămas în vigoare și dispozițiunile art. 257 pr. civilă, care reglementează materia perimării, așa încât legea accelerării neputând fi aplicabilă în speță, nu se poate procedea, în lipsa reclamantului, la examinarea cererii de perimare, aceasta urmând să fie respinsă ca nesusținută.

Considerând că dacă potrivit părții finale a aliniatului al doilea al articolului 60 din legea accelerării judecăților, care prevede că rămân în vigoare dispozițiunile speciale de procedură prevăzute prin legi pentru anumite materii, au rămas în vigoare și dispoz. speciale de procedură ale art. 257 pr. civilă, — cum bunioară facerea referatului de către grefă de constatarea de fapt a tuturor actelor de procedură a pricinei a cărei perimare se cere, — aceasta nu însemnează că dacă reclamantul în cererea de perimare nu se prezintă ca să-și susțină cererea urmează să i se respingă cererea de perimare ca nesusținută, întrucât, nici una din dispozițiunile art. 257 pr. civilă, care tratează materia perimării, nu prevede aceasta, o asemenea dispozițiune nefiind prevăzută de cât în art. 148 pr. civilă, care tratează materia dreptului comun, text care, potrivit art. 60 și 75 din legea accelerării este abrogat ca fiind contrar dispozițiunilor art. 29 din legea accelerării, care, alcătuind pe viitor materia dreptului comun, urmează, potrivit art. 60 alin. ultim al legii accelerării, să se aplice și materiilor pentru care este instituită prin legi o procedură specială, din moment ce nu este contrară dispozițiunilor legii speciale și deci și materiei perimării, ale cărei dispozițiuni speciale nu sunt întru nimic contrazise prin aplicarea dispozițiunilor art. 29 din legea accelerării judecăților.

Având în vedere că intimatul obiectează, în al doilea rând, că, în cazul când se aplică legea accelerării și în materie de perimare, cererea de perimare urmează să fie declarată nulă, pe baza art. 10 din legea accelerării judecăților, întrucât nu se arată printr'însa numele și pronumele reclamantului și al pârâtului cum și obiectul cererii, care nici nu i-a fost comunicată.

Având în vedere că întrucât din examinarea cererii de

perimare se constată că aceasta cuprinde numele și pronumele reclamantului și al pârâtului, cum și obiectul cererei indicându-se sentința a cărei perimare se cere, nu poate fi vorba, în speță, de aplicarea art. 10 alin. ultim din legea accelerării judecăților.

Că, în ce privește obiecțiunea intimatului că nu i s'a comunicat copie după cererea de perimare, întrucât în ședința dela 31 Ianuarie 1930, când, pentru nefacerea referatului cerut de art. 257 pr. civilă, s'a amânat judecarea cererei pentru astăzi, intimatul nu a ridicat nici o obiecțiune în această privință, limitându-se numai să-și rezerve dreptul de a discuta chestiunea regularității cererei și temeinicia ei, fără să ceară satisfacerea pentru termenul viitor a acestei formalități procedurale, cerere ce nu o formulează nici azi, mărginindu-se la termenul anterior să ia în cunoștință termenul pentru ziua de astăzi, ceiace implică o renunțare la comunicarea copiei de pe cerere, cum nici un text de lege nu prevede vreo decădere pentru neîndeplinirea acestei formalități procedurale care, dacă i-ar fi fost pretinsă la primul termen, reclamantul, pe baza art. 10 primul alineat din legea accelerării judecăților, era în termen să o satisfacă, ea nu poate produce nici un efect.

Având în vedere că intimatul obiectează în al treilea rând că, întrucât perempțiunea este bazată pe ideea de culpă, ea nu poate să fie admisă în speță, deoarece nici o culpă nu-i poate fi imputată intimatului.

Considerând că procesele menținând vrăsmășia între împričinați, din cauza încadrării reciproce și a incertitudinii rezultatului lor, legiuitorul dintr'un interes superior, „ca judecățile să nu poată stă nedeslegate fără sfârșit“, cum se exprimă expunerea de motive, în vederea restabilirii armoniei și în tot cazul a liniștii între împričinați, a admis perempțiunea lor prin trecerea unui interval de timp, perempțiune, care, fiind dictată de o astfel de considerațiune, era firesc să opereze chiar contra incapabililor.

Că dacă presupunerea unei dezistări a părții sau dovada unei neglijențe a ei, prin faptul lăsării procesului în nelucrare timp de doi ani, sunt argumente care justifică măsura legiuitorului, scopul însă urmărit de acesta nu a fost de a pedepsi neglijența, nici de a satisface o presupusă dorință de a stinge cererea unui împricinat, ci de a pune capăt proceselor pentru ca vrăsmășia pe care acestea o întrețin să ia sfârșit.

Că astfel fiind, chiar dacă, în speță, nu s'ar putea imputa intimatului nici o neglijență, sau s'ar dovedi lipsa de intențiune a sa de a se dezista dela acțiune, perimarea avea loc contra sa, căci ceiace urmărește legiuitorul este ca procesul intentat să nu se perpetueze la nesfârșit.

Că, dealtfel, în speță, întrucât din examinarea dosarului se constată că, deși intimatul a introdus apelul la 10 Iunie 1927, totuși nu a plătit taxele pentru comunicarea lui decât tocmai după 9 luni, la 12 Martie 1928 și deci intimatul în apel, reclamantul de astăzi, a depus întâmpinarea după o lună, la 18 Aprilie 1928, totuși, după trecerea a mai mult de un an dela această dată, tocmai la 24 Mai 1929, intimatul a cerut tribunalului trimiterea dosarului la Curte, se stabilește în fapt că intimatul nu intenționa deloc să vadă soluționat cu o zi mai de vreme apelul său, ci din contra să întârzieze cât mai mult rezolvarea lui, pentru ca reclamantul de astăzi, intimat în apel, care avusese câștig de cauză la prima instanță să nu-și poată realiza mai de vreme creanța sa.

Că întrucât obiecțiunile intimatului sunt nefondate, ele nu pot schimba soluțiunea procesului de mai sus.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Ștefan P. Mihăileanu, admite cererea, etc.

(ss) N. Racoviceanu, C. Alimănescu, Ștefan P. Mihăileanu.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI S. III.

Audiența dela 24 Iunie 1931

Președenția D-lui AUREL BOGDAN, Președinte
Marin Călinescu cu Casa Autonomă și Monop. Statului
și Ministerul de Finanțe
Decizia Civilă No. 247

Acțiune în contencios. Dacă Casa Autonomă a Monopolurilor are caracterul unei instituțiuni de drept public? In ce caz pot fi atacate în contencios deciziunile Comisiunii de disciplină? Dacă lipsa membrului titular din Comisiune trebuie să fie anume motivată? Art. 3 al. 6. legea contenciosului administrativ; art. 52 Statutul Funcționarilor Publici și art. 117 Regulamentul legii Stat. Funcț. Publici.

1. *Autonomia recunoscută Cassei Monopolului și dreptul de a face operațiuni comerciale și a se bucura de avantajale Soc. comerciale, nu a ridicat acestia caracterul de autoritate publică, după cum rezultă din o sumă de dispozițiuni legale.*

2. *Ceeace a interzis art. 3 legea contenciosului adm. a fost atacarea directă pe calea acțiunii în contencios a deciziunilor comisii de disciplină considerate ca acte izolate, iar nu ca acte cari întregesc actele administrative supuse cenzurii contenciosului.*

3. *Nici legea Statutului Funcționarilor publici, nici regulamentul acestei legi, nici legea de administrare a monopolurilor nu prevăd obligațiunea pentru Comisiunile de disciplină, compuse cu supleantul, de a motiva lipsa titularului, în această situațiune existând prezumțiă, că a fost un temei legal, care l'a împiedecat pe titular ca să ia parte la judecată.*

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați Istrate Micescu din partea reclamantului Marin Călinescu, N. Inca și St. Dobrescu din partea pârâtei Casa autonomă a Monop. Statului și I. Burcă din partea pârâtului Ministerul de finanțe.

Deliberând,

Asupra acțiunii în contencios administrativ intentată de Marin Călinescu, din București, str. Bălășescu 12, cu petiția înreg. la No. 15314 din 1930, în contra Casei autonome a Monopolurilor Statului și a Ministerului de finanțe, introdus în cauză de reclamant cu petiția înreg. la No. 3242 din 1931.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților.

Având în vedere că prin această acțiune reclamantul cere de a se declara nul Inaltul Decret regal No. 3852 din 1930, prin care a fost destituit din postul de Inspector în administrația Centrală a Cassei autonome a Monopolurilor, și a fi obligat pârâții să-l reintegreze în acest post și să-i plătească salariul dela destituire până la reintegrare, daune cominatorii de câte 1000 lei pe zi, până la reintegrare și 300.000 lei daune cauzate prin destituire.

Având în vedere că reclamantul își întemeiază această acțiune, în drept, pe dispozițiunile legii contenciosului administrativ, iar în fapt, pe împrejurarea că decretul de destituire este ilegal, deoarece a fost dat pe baza unei decizii a comisiei de disciplină rău constituită.

Având în vedere că pârâta, Casa autonomă a Monopolurilor, obiectează în prealabil, că fiind o instituție comercială, nu o instituție de Stat, nu poate fi chemată în judecată pe calea prevăzută de legea contenciosului, ci pe calea judecării de drept comun, actele sale fiind acte comerciale, nu acte administrative de autoritate.

Având în vedere că o mulțime de dispozițiuni, atât din legea de crearea Cassei autonome a monopolurilor, cât și din alte legi ulterioare, arată caracterul de instituție și de serviciu public de Stat al acesteia; astfel: 1) prin art. 51 din

legea de organizarea ministerelor se prevede că administrația monopolurilor Statului, care funcționează pe baza legii Casei autonome a monopolurilor, constituie unul din serviciile speciale ale Ministerului de finanțe; 2) prin art. 5 din legea contabilității publice se arată că bugetul pe care Casa monopolurilor și-l întocmește potrivit art. 10 din legea sa organică, anexa A, este supus spre aprobare și ultim control, Adunării Deputaților; 3) prin art. 10 din aceeași anexă și art. 69 din legea de comercializarea întreprinderilor și avuțiilor publice, se spune că operațiunile Casei în chestiune rămân sub controlul Curței de Conturi; 4) prin art. 41 din legea contabilității publice se prevede că pe lângă Casă, funcționează un consilier, controlor al angajării de cheltuieli, ca organ de control preventiv în legătură directă cu Ministerul de finanțe și responsabil față de Curtea de conturi; 5) prin 4 și 10 din anexa A, a legii de crearea Casei autonome, se spune că membrii consiliului de administrație al acestei case, cum și cenzorii, se numesc de Ministerul de finanțe; 6) prin art. 5 din anexa B. a aceleiași legi, se dispune că funcționarii preluați dela fosta Regie a Monopolurilor Statului își păstrează toate drepturile și continuă să beneficieze de statutul lor legal; 7) prin art. 2, 4, 5, 6, 71, 118, din legea pentru administrarea și exploatarea monopolurilor Statului, se prevede că administrarea și exploatarea Monopolurilor se face de Cassa autonomă sub controlul Ministerului de finanțe; că numirile și salarizarea funcționarilor Casei se supun aprobării Ministerului de finanțe; că pe lângă casă, vor funcționa comisiunile de disciplină și de numiri și înaintări, prevăzute de statutul funcționarilor publici; că funcționarii Casei sunt în drept să constate și ei contravențiunile la legea monopolurilor prin dresare de procese verbale, cari, potrivit art. 79, fac dovadă în justiție până la înscriere în falș și sunt supuse apeluului, după valoarea, înaintea judecătorilor de ocol, și a Tribunalului, și înșfârșit, că funcționarii Casei sunt supuși formelor de urmărire și sancțiunilor din legea de contabilitate, în ce privește responsabilitatea lor bănească.

Având în vedere că împotriva tuturor acestor dispozițiuni, cari arată că pârâta e autoritate publică și că funcționarii săi sunt funcționari publici, și invoacă art. 1 din legea pentru crearea Casei autonome și anexa B. a acestei legi; susținându-se că odată ce, după aceste texte, Casa autonomă e o instituțiune independentă de Stat, cu care chiar Statul a contractat, înstrăinându-i parte din avuția sa, și odată ce prin suszisele texte, se spune că această Cassa se bucură de toate drepturile și prerogativele societăților comerciale și că operațiunile ei sunt considerate ca operațiuni comerciale, concluziunea nu poate fi alta decât că această nouă instituțiune e o instituțiune comercială.

Având în vedere că autonomia recunoscută Casei monopolurilor și dreptul pentru această Casă de a face operațiuni comerciale și a se bucura de avantajile societăților comerciale, nu exclude caracterul de autoritate publică, rezultând pentru ea atât din legea sa organică, cât și din legile citate; arată doar că Statul, pentru nevoi de ordin financiar, a creat, prin transformarea serviciului public al R. M. S., această instituțiune, căreia, prin o mai mare descentralizare, i-a recunoscut autonomia determinată de lege, și i-a dat dreptul de a face exploatarea pe baze comerciale, a monopolurilor sale, în speranța unei exploatare mai remuneratorii și pentru înlesnirea împrumutului care trebuia să-i aducă stabilizarea monetei, ceea ce înseamnă înființarea, în locul serviciului public al R. M. S., a unui alt serviciu public de Stat mai descentralizat și cu altă organizare, în ce privește modul de efectuare al operațiunilor de exploatare.

Având în vedere că de altfel, însuși faptul că pentru destituirea reclamantului din funcțiunea ce o ocupa la Casa autonomă, a fost nevoie de decret regal, demonstrează că acea-

sta e autoritate publică și că funcționarii săi sunt funcționari publici.

Că așa fiind, susținerea contrarie a numitei e nefondată și se înlătură.

Având în vedere că pârâta, tot în prealabil, mai obiectează că acțiunea e inadmisibilă, deoarece, deși e îndreptată în contra decretului regal de destituire, în realitate însă—cum decretul nu e decât mijlocul de executare al deciziei comisiei de disciplină, definitivă și executorie după lege—suszisa acțiune este îndreptată în contra acestei deciziuni, care emanând dela o comisiune de disciplină, potrivit art. 3 al. b, din legea contenciosului administrativ, nu poate fi atacată pe calea acțiunii în contencios.

Având în vedere că deciziunile comisiunilor de disciplină nu produc prin ele înșile nici un efect juridic; că ele sunt simple avize, pe baza cărora autoritatea în drept face actele de pedepsirea funcționarilor; că acest lucru îl spune în mod formal statutul funcționarilor, care prin art. 52 califică aceste deciziuni drept avize pentru autoritatea de care depinde funcționarul judecat disciplinar.

Având în vedere că dacă actul autorității de pedepsirea funcționarului, ca act administrativ de autoritate, e censurabil de instanța de contencios, censurabile, odată cu aceasta, vor fi și actele care-l pregătesc și-l perfectează, și deci și deciziile comisiunilor de disciplină, ce-i stau la bază ca simple avize.

Că deci, ceea ce a interzis art. 3 al. b din legea contenciosului, a fost atacarea directă, pe calea acțiunii în contencios, a deciziilor comisiunilor de disciplină, considerate ca *acte izolate*, nu ca acte cari întregesc actele administrative supuse cenzurii contenciosului.

Că dacă statutul funcționarilor a spus că aceste deciziuni sunt definitive și executorii, a spus acest lucru, nu spre a lăsa să se creadă că actele autorității administrative date pe baza lor, n'ar fi decât un mijloc de executare al lor, ci spre a arăta că în contra lor nu mai e nici o cale de recurs ierarhic administrativ; că a zice altminteri, înseamnă a ridica acestor deciziuni caracterul de simple avize, ceea ce ar fi contrar statutului.

Că prin urmare, cum în speță acțiunea în contencios a reclamantului e îndreptată în contra decretului regal de destituire, nu contra deciziei comisiei de disciplină, obiecțiunea de inadmisibilitatea acestei acțiuni, e nefondată.

Având în vedere că în fond, reclamantul, arată că reaua compunere a comisiei de disciplină care l'a judecat și a'uzuzat pentru destituire, arătată de el ca motiv de ilegalitate a decretului de destituire, constă în aceea că zisa comisiune n'a fost compusă, așa cum prevede art. 59 din statutul funcționarilor și art. 6 din legea de administrarea Monopolurilor, din funcționarul cel mai vechi, din funcționarii cei mai înalți în grad din Casa autonomă a Monopolurilor, de oarece nici V. Păsăreanu, membru de drept al comisiei, nici Constantin Nestor, supleantul său, care de fapt a judecat, nu întruneau la data judecății această condiție, întrucât funcționarii cei mai vechi din funcționarii cei mai înalți în grad, erau C. Malcoci, director general și Gh. Moisiu, subdirector general.

Având în vedere că din răspunsul pârâtei la interogator—singura dovadă administrată în cauză de reclamant—rezultă că inginerii Inspectori generali Constantin Malcoci și Gh. Moisiu, arătați de reclamant ca funcționarii cei mai vechi din funcționarii cei mai înalți ai Casei autonome, la data judecății comisiei de disciplină, nu erau funcționari ai Casei autonome, întrucât la înființarea Casei, n'au fost preluați ca atare, ci angajați benevol; că, din acelaș răspuns la interogator mai rezultă că, la data judecății, funcționarii cei mai vechi din funcționarii cei mai înalți ai Casei autonome, erau, întâi V. Păsăreanu, director principal, cl. I, dela 1 August

1928; și al doilea Constantin Nestor, director principal cl. I dela 1 Mai 1930; că așa fiind, cum V. Păsăreanu, membru de drept al comisiunii, n'a putut judeca, deoarece după cum rezultă din actele dela dosar, lipsea din țară, și cum directorul general al Casei nu putea judeca, deoarece dispuse trimiterea reclamantului în judecată, rezultă că decizia comisiunii de disciplină, în compunerea căreia a figurat Constantin Nestor, supleantul, a fost pronunțată de o comisiune bine constituită; că, așa fiind, primul motiv al acțiunii reclamantului, e neîntemeiat.

Având în vedere că reclamantul își mai întemeiază susținerea de rea constituire a comisiunii de disciplină și deci de ilegalitate a decretului de destituire și pe considerațiunea că deciziunea de destituire, pronunțată de comisiunea de disciplină nu arată și nu motivează de ce, V. Păsăreanu, membrul de drept al comisiunii, a fost înlocuit cu Constantin Nestor, supleantul.

Considerând că nici legea statutului funcționarilor, nici regulamentul acestei legi, și nici legea de administrarea Monopoliurilor, nu prevăd obligațiunea pentru comisiunile de disciplină, compuse cu supleantul membrului titular, de a arăta și motivă, așa cum pretinde reclamantul, cauza lipsei membrului titular; că în această situațiune, prezumțiunea, în caz de compunerea comisiunii cu supleantul, este, desigur până la proba contrarie, că titularul, înlocuit cu supleantul, a lipsit dela judecată, așa cum spune art. 117 din regulamentul statutului funcționarilor, fie pentru că era în concediu, fie pentru că a avut un alt motiv legal care l'a împiedicat de a lua parte la judecată.

Având în vedere că în speță se face dovada cu adresa No. 722 din 1931 a Casei autonome, că V. Păsăreanu, membru titular în comisia de disciplină, la data judecării, lipsea din țară fiind trimis în Macedonia pentru cumpărare de tuturi orientale.

Că așa fiind, urmează că și acest al doilea motiv al acțiunii reclamantului e nefundat, și în atare situațiune, această acțiune, deși admisibilă în principiu, e neîntemeiată în fond și cată a fi respinsă cu 500 lei cheltueli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge ca nefondată acțiunea în contencios etc., etc.

(ss) A. Bogdan, M. Possa, C. Negoescu.

Grefier, (ss) Ion C. Palada.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA III-a CIV. CORECT.

Audiența de la 27 Ianuarie 1932

Președinția D-lui HARITON UDREA, judecător

Societatea an. Presto prin D-l av. Abramovici cu Ministerul Muncii prin av. Margareta Glogojeanu

Sentința cor. No. 164

Infracțiuni penale. Dacă o persoană juridică poate fi responsabilă penalicește. Legea de protecția muncii din 1930.

Responsabilitatea penală, după sistemul codului nostru penal, are la baza ei culpabilitatea. Această culpabilitate privește numai ființa, care înțelege întinderea și consecințele pedepsei și asupra căreia pedeapsa poate să lase urme de suferință și intimidare. Atributele acesteia le are numai persoana fizică, nu și cea juridică. De aceea despre o responsabilitate penală nu ar putea să fie vorba la persoanele juridice, ci numai persoanelor fizice li se aplică această responsabilitate.

Față de raporturile din ce în ce mai complexe între membrii Statului și față de cerințele tot mai mari ale Statului, activitatea legiuitorului s'a făcut din ce în ce mai simțită. Pe de altă parte, viața cor-

porativă s'a dezvoltat și ea. Consecință a acestor stări, în călcarea normelor ce edictează, legiuitorul a înțeles, prin unele legi, să întindă responsabilitatea penală și la ființele corporative, nu numai la persoanele fizice. în felul acesta a procedat la facerea legii pentru protecția muncii indigene din 3 Aprilie 1930. Prin art. 23 din această lege se arată că se pedepesc întreprinderile sau patronii.

Legea arătând că se pedepsește întreprinderea, față de această dispoziție nu se mai poate spune, că nu întreprinderea se pedepsește, ci persoanele care lucrează pentru ea; și, din faptul că amedna la o întreprindere nu se poate transforma în închisoare, nu e un motiv ca întreprinderea să nu fie pedepsită, când legea spune că ea se pedepsește cu amendă.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de soc. anon. „Presto“ din București, str. Academiei No. 4, contra deciziunii No. 7410 din 24 August 1931, dată de Comisia migrațiunilor, prin care a fost condamnată la 40.000 lei amendă.

Având în vedere actele din dosar, concluziunile d-lui procuror și apărarea apelantului.

Având în vedere că în fapt se constată: că la inspecția făcută de d-l Const. Enescu, sub inspector în ministerul muncii, în ziua de 16 Iunie 1931, s'a găsit la apelantă în serviciu, străinij Eșad Ibrahimovici și Drohavzal Carol, care nu aveau autorizația Ministerului de a fi angajați la apelantă; că d-l subinspector Enescu, a dresat proces verbal despre cele constatate; că pe baza acestui proces-verbal, comisia migrațiunilor prin decizia No. 7410, aplicând art. 23 din legea pentru protejirea muncii indigene, a amendat pe apelantă cu suma de 40.000 lei, pe considerația că se găsește în recidivă; că prin apelul făcut apelanta susține, că fiind persoană juridică, o amendă nu i se putea da acesteia; că numai persoanele fizice, care lucrează pentru persoana juridică, pot să fie pedepsite; că de altmintelea, este și rațional aceasta, fiindcă amenda penală, în caz de neexecuție, transformându-se în închisoare, o asemenea transformare nu se poate concepe la o persoană juridică; că din decizia apelată se constată că numai apelanta a fost pedepsită; în consecință apelanta a cerut să se constate că nu este recidivă, fiindcă deciziile anterioare de condamnare au fost anulate de Tribunal.

Considerând, în drept, că responsabilitatea penală, după sistemul codului nostru penal, are la baza ei culpabilitatea, că această culpabilitate privește numai ființa, care înțelege întinderea și consecințele pedepsei și asupra căreia pedeapsa poate să lase urme de suferință și intimidare; că atribuțiunile acesteia le are numai persoana fizică nu și cea morală; că de aceea despre o responsabilitate penală n'ar putea să fie vorba la persoanele juridice, ci numai persoanele fizice li se aplică această responsabilitate.

Considerând că față de raporturile din ce în ce mai complexe, între membrii unui stat, cum și față de cerințele tot mai mari ale statului, activitatea legiuitorului s'a făcut din ce în ce mai simțită; că pe de altă parte viața corporativă s'a dezvoltat și ea; că consecința acestor stări, în călcarea normelor ce edictează, legiuitorul a înțeles prin unele legi, să întindă responsabilitatea penală și la ființele corporative, nu numai la persoanele fizice; că în felul acesta a procedat și la facerea legii pentru protecția muncii indigene din 3 Aprilie 1930; că prin art. 23 din lege se arată că se pedepesc întreprinderile sau patronii, care au în serviciul lor străini când nu s'au conformat prevederilor acestei legi.

Considerând că legea arătând că se pedepsește întreprinderea, față de această dispoziție, nu se mai poate spune, că nu întreprinderea se pedepsește, ci persoanele ce lucrează pentru ea; că iarăși din faptul că amenda, la o întreprindere nu se poate transforma în închisoare nu este un motiv ca întreprinderea să nu fie pedepsită, când legea spune că ea se pedepsește cu amendă; că stabilindu-se acestea, motivul de apel desvoltat prin care apelanta susținea, că ea fiind persoană juridică, nu putea să fie pedepsită, se găsește nefondat.

Având în vedere că din sentința penală No. 2700 din 1931 a Trib. Ilfov secția I civ. cor., și No. 2755 din 1931, a acestei secțiuni, se constată că deciziile de condamnarea apelantei, date anterior, au fost anulate, pronunțându-se achitarea apelantei; că nemaieștând o condamnare anterioară, nici recidivă nu mai poate să existe; că apelul făcut se găsește întemeiat asupra acestui motiv, stabilindu-se că apelanta nu este în recidivă; că asupra pedepsei Tribunalul apreciind, ținând seama că apelanta a avut în serviciul ei doi străini, reduce pedeapsa la 10.000 lei amendă.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător Hariton Udrea, în unire cu concluziunile d-lui procuror, în virtutea legii, Tribunalul admite în parte apelul, etc.

(ss) Hariton Udrea, P. I. Moscu.

Grefier (ss) N. Niculescu.

NOTA. — Actualele legislațiuni penale — cu mici derogări de dată recentă, — urmează principiul că „*Societas deliquere non potest*”. Codurile penale actuale fiind individualiste, sunt în contra responsabilității colective: „Numai „reprezentanții persoanelor juridice pot răspunde penalicește”, spunea mult regretatul profesor D. Alexandresco în t. V p. 534; iar jurisconsultul Degré adaugă: „Pentru că asemenea persoane nu au o voință naturală, ele nu pot fi făcute responsabile de delictele sau quasi-delictele reprezentanților lor. Atari persoane juridice sunt izbite de o incapacitate absolută de fapt (Degré: „Scrieri juridice”, t. I p. 14). Tot asemenea, Merlin: „Questions de droit”. VII, „Responsab. des communes”, § 3 p. 242. Chiar și marele penalist Garraud se pronunță că: „responsabilitatea penală a unei ființe abstracte, este o ficțiune, iar art. 123—126 c. p. fr. (106 și urm. c. p. rom.) nu stabilesc o pedeapsă colectivă contra corpului constituit, ci lovește pe fiecare culpabil cu o pedeapsă „individuală”. (Garraud: t. II No. 221).

In dreptul vechiu era admisă responsabilitatea colectivă, totuși, codurile penale actuale sunt individualiste, căci, după concepția dominantă de până acum, persoanele juridice n'au capacitatea de a săvârși infracțiuni și n'au nici responsabilitatea penală, pentru că nu au o personalitate fizică, reală, ci fictivă, imaginară. Pedeapsa și-ar pierde caracterul ei, dacă s'ar aplica unei ființe fictive, care nu simte și nu voeste. În fine, pentru că pedepsele privative de libertate nu se pot aplica acolo unde lipsește existența fizică. De unde rezultă, că responsabilitatea penală incumbă acelor reprezentanți — giranți sau administratori ai persoanelor morale, — cari au co-

mis infracțiunea, pentru că infracțiunea pornește dela voința lor și, deci, aceștia vor fi personal răspunzători penalicește și personal condamnați. (Profesor Dr. Traian Pop: „Dreptul comparat”, t. I, p. 86 și t. II pag. 272).

Cu toate acestea, în doctrina recentă, concepția opusă, anume, că persoanele morale sau juridice pot și ele comite infracțiuni, că și ele au responsabilitate penală și că sunt pasibile de anumite pedepse, această concepție nouă, capătă, din ce în ce mai mulți aderenți, pentru că persoanele morale sau juridice, grupările organizate, sunt și ele înzestrate, prin simplul fapt al existenței lor, cu o voință distinctă, colectivă, care se poate manifesta în mod delictuos ca și voința individuală; că, deci, și ele pot să răspundă penalicește și că anumite pedepse sunt chiar și acum aplicabile și persoanelor morale. (Păreră lui Otto Gierke, reproducă în Planiol t. I, No. 881).

Scopul persoanei morale, fixat prin actul de asociere, nu admite săvârșire de infracțiuni și, dacă, totuși, contra scopului, o asemenea persoană morală ar comite infracțiuni, nu rezultă de aci ca ea să nu fie pedepsită; pentru că, s'ar putea, cu sistemul acesta, să se încurajeze, indirect, săvârșirea colectivă de infracțiuni: Societăți, așa zise „comerciale” de ex. ar putea, în bună voie, cultivă criminalitatea, în scopul de a-și asigura beneficii mari, să facă uzură, speculațiuni oprite, fraude, etc., având la spatele lor diferiți „oameni de pae”, bine plătiți, pe cari, la timp să-i prezinte ca răspunzători penalicește în numele așa zisei „societăți comerciale”. (Profesor universitar Traian Pop, „Dreptul penal comparat”, loc. cit.). În acelaș sens e și Prins, Liszt, Besselee, Bluntschi și chiar penalistii maghiari Augià și Fiukey (1).

Să sperăm deci, că legiuitorul nostru penal, cu ocazia apropiatei unificări a legilor noastre penale, va ține seamă de această nouă concepție penală și va legifera, sperăm foarte curând, principiu nou al responsabilității penale a persoanelor morale sau juridice.

Sentința ce adnotăm, bine motivată de distinsul judecător Hariton Udrea, rezolvă speța juridic și conform cu textul art. 23 al legii pentru protecția muncii din Aprilie 1930.

Câmpulung-Muscel, 10 Febr. 1932.

C. S. BALLAN

Judecător cu rang de Consilier de Curte,
Tribunalul Muscel

1) Vezi, asupra acestei chestiuni: A. Maitre: „Les personnes morales et le problème de leur responsabilité penale”, Paris, 1929, cum și nota d-lui Dr. E. C. Decusară în Curierul Judiciar din 1920 No. 85-86 pag. 608 urm.

LEGE*)

ART. 1. — Toate termenele și dispozițiunile legilor pentru suspendarea executărilor silite, publicate în Monitorul Oficial Nr. 296 din 18 Decembrie 1931 și în Monitorul Oficial Nr. 37 din 13 Februarie 1932, se prelungesc și rămân în vigoare până la 1 Mai 1932.

ART. 2. — Termenul de 15 Martie 1932, fixat pentru scadența efectelor prin art. 2 al legii din 13 Februarie 1932, se prelungeste de drept și se fixează la 1 Mai 1932.

ART. 3. — Protestele efectelor de comerț, a căror scadență s'a prelungit de drept prin legile anterioare și prin prezenta lege, vor fi efectuate valabil numai în interval de 10 zile libere dela 1 Mai 1932.

LEGE**)

pentru

modificarea alineatelor 7, 8 și 9 ale art. 39 și a art. 42 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și pentru înființarea impozitului pe venitul global

ART. 1. — Alineatele 7, 8 și 9 ale art. 39 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și pentru înființarea impozitului pe venitul global se modifică precum urmează:

ALIN. 7. — Intreprinderile comerciale și industriale, care nu sunt cuprinse în categoria acelor ce se impun pe baza tabelii dela art. 30, nu pot fi impuse la un venit inferior venitului minimal stabilit, după cum urmează :

ALIN. 8. — Pentru întreprinderile comerciale particulare, venitul minimal se stabilește prin înmulțirea cu 1,5 a valorii locative a stabilimentului în care se exercită întreprinderea; pentru acele întreprinderi comerciale în care valoarea locativă joacă rol secundar, valoarea locativă se înmulțește cu 2,5. Valoarea locativă este aceea prevăzută în contractele de închiriere în vigoare în momentul impunerii, sau în caz când contribuabilul este proprietar al imobilului în care se exercită întreprinderea, valoarea locativă este aceea ce rezultă din comparația cu imobilele similare închiriate.

Pentru întreprinderile industriale particulare, venitul minimal va fi egal cu 2 la sută din valoarea totală a investițiilor imobiliare și mobiliare, destinate exploatării întreprinderii.

ALIN. 9. — Pentru întreprinderile particulare comerciale și industriale, prevăzute în cele 2 alineate, ce preced, impozitul minimal, partea statului, nu

poate fi superior sumei de 75.000 lei și nici inferior sumei de 18.000 lei.

ART. 2. — La stabilirea cotei impozitului complementar, prevăzut de art. 42 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și pentru înființarea impozitului pe venitul global, pentru societățile industriale pe acțiuni, capitalul sau partea de capital rămas dinaintea anului 1916 se va socoti întregit, iar cel dintre anii 1916—1920 inclusiv, se va socoti îndoit în calcul la impunerea pe 1932.

7 SĂPTĂMĂNI IN FRANȚA-STUDII ȘI VOIAJURI

Pentru a înlesni străinilor cunoașterea mai completă a țării și a poporului francez, s'a organizat pe timpul vacanței de vară 1932, un curs complet pentru studiul civilizației franceze. Acest curs va dura șase săptămâni și va fi împărțit în două perioade.

Dela 3 Iulie la 15 August, adică pe timp de șase săptămâni un curs preparatoriu continuând în fiecare dimineață: o oră de fonetică, o lecție de două ore de limba franceză, exerciții practice (lectură, gramatică, conversație, compunere) împărțite în mici grupuri de auditori; după masă, plimbări interesante prin Paris din zilele noastre.

Dela 1 August la 15 August, o serie de cursuri superioare, ținute de către profesorii cei mai iluștri de la Sorbona, și Facultatea de Drept, care are ca scop să expună în 36 de conferințe (după amiază) marile chestiuni actuale de literatură, politică, artă și viața economică în Franța după război.

Pe timpul celor patru săptămâni la Paris vor avea loc în fiecare Sâmbătă voiajuri în diferite orașe de artă și amintiri vor întrerupe într'un mod plăcut cursul sever al studiilor. În fine, dela 14 la 25 August, un voiaj în grupuri pușin numeroase sub conducerea profesorilor va plimbi pe auditori în una din frumoasele regiuni ale Franței (West).

Direcția cursurilor o are un funcționar al Universității din Paris, Mr. Henri Goy, directorul Biroului de Informațiuni științifice (Sorbonne-Paris) care e deja cunoscut, de universitarii străini pentru interesanta organizație ce a dat-o cursurilor de civilizație franceză. Compatrioții noștri cari vor dori să beneficeze de aceste noi cursuri vor trebui deci să se adreseze direct d-sale și să ceară informațiuni mai detaliate.

A apărut: DREPT COMERCIAL COMPARAT, vol. II, de Prof. M. Hacmann, cuprinzând: *Dreptul Societăților Comerciale. Dreptul Titlurilor de valoare*. Vol. format mare, 886 pagini. *Pretul 450 lei.*

A : pârut:

CENTENARAL REGULAMENTULUI ORGANIC AL ȚĂRII ROMANEȘTI, 1 Iulie 1831 – 1 Iulie 1931. Conferință ținută la Radio 1 Iulie 1931 de D-l *Andrei Rădulescu*, Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție Membru al Academiei Române. *Prețul lei 25.*

A apărut:

REPRESENTANȚA JUDICIARĂ A SOCIETĂȚILOR ANONIME de *E. Cristoforeanu*, avocat, *Prețul 25 lei.* De vânzare la „Curierul Judiciar“.

*) Votată de Cameră la 9 Martie 1932, de Senat la 10 Martie 1932, publicată în Monitorul Oficial No. 61 din 12 Martie 1932.

**) Votată de Cameră și Senat la 27 Februarie 1932, publicată în Monitorul Oficial No. 59 din 10 Martie 1932.